

Synpunkter Tilläggsplan Vindkraft – Storuman och Sorsele kommuner, bilaga 2.

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
090612	TeliaSonera Mikael Ostwald	<p>TeliaSoneras telenät kan störas av olämpligt placerade vindkraftverk. Detta gäller främst radioanläggningar med radiolänkstråk som i värsta fall kan behöva flyttas eller ersättas med annan telelösning.</p> <p>Av ovannämnda skäl måste TeliaSonera ges möjlighet att inkomma med synpunkter t.ex. i samband med ev. upprättande av detaljplan och vid varje enskild bygglovsprövning.</p> <p>Objekten prövas om möjligt individuellt varför vi önskar koordinater i RT 90 2,5 gon V med meter-noggrannhet. Vidare önskas upplysningar om navhöjd och rotordiameter.</p> <p>Förfrågningar kan sändas till Telia-Vindkraft@teliasonera.com eller TeliaSonera AB, Telia Vindkraft D4N, 405 35 GÖTEBORG</p>	Dessa synpunkter skrivs in i den löpande texten om infrastruktur i kommunerna.
090612	Sven-Åke Marklund, Oldoms jaktlag	<p>Angående Storblaiken</p> <p>Detta område tas bara upp i Sorsele kommun borde det inte också finnas med på Storumans kommuns områden. Ska det byggas 200 stycken? Anser att det räcker med de 100 som redan är planerade. På Lillblaiken tar man upp friluftslivet som en orsak till att man inte bygger där men på Storblaiken nämns inte detta. Inte ett ord om jakten som bedrivs i området, det saknas. En del av Storblaiken ligger i Storumans kommun. Jaktföretag (Leif Johansson) kommer att påverkas. Frågan är om området kommer att ha detaljplan eller inte, om så är fallet går det inte att jaga där i fortsättningen. Fågeljakt med stående fågelhundar är vanligt där. Det är ett fruktansvärt viktigt område för jakt för dom som inte vill åka till Tärna. Även Sölebäcken, Oldoms och Mokkaengielas jaktlag påverkas. Hur blir det med ersättning från exploatören? Mycket viktigt att det inte blir detaljplanelagt område – det är mycket viktigt. Annars blir det djurplågeri om man gör eftersök i området.</p>	<p>Storblaiken kommer även att presenteras under Storuman kommuns områden.</p> <p>Som övriga intressen läggs även jakt med som punkt i bedömningen av Storblaiken.</p> <p>Kravet om detaljplan kommer att tas bort i samband med de nya regler som träder i kraft från 1 augusti 2009 vilket gör det möjligt att jaga i området.</p>
090615	Fred.Olsen Renewables	<p>Avsiktsförklaring</p> <p>Undersökning om förutsättningarna för vindbruk inom ett område i Tärnafjällen, Storuman kommun.</p>	Noterat
090623	Hemavan Tärnaby AIRPORT Per-Martin Grönlund	<p>Flygplatsen speciella geografiska placering:</p> <p>Flygplatsen är belägen i en dal mellan höga fjälltoppar. Inflygning till flygplatsen sker vad beträffar linjefart och andra flygplan undantagslöst ifrån sydost. Vår instrumentbana 33 (vilken är den enda möjliga) tangerar Laxfjället i sida vilket är redovisat till Er enligt kartmaterial 2.</p>	Noterat
		<p>Väderförhållande vid flygplatsen speciell vintertid:</p> <p>Eftersom flygplatsen är belägen i fjällterräng och påverkas av vädersystem från både svens</p>	Noterat

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		och norsk sida så är vädret ombytligt med starka vindar och kraftiga snöbyar med dålig sikt. Kraftiga nedsvep kan förekomma i alla riktningar.	
		Framtida uppgraderingar och ändrade bestämmelser: Flygplatsen kommer i oktober 2009 att kodalas upp till 3C vilket innebär att tyngre och större flygplan kan landa här. 2010 införs TIZ-TIA vilket är skyddade områden i luften kring flygplatsen med speciella väntlägen och inpasseringspunkter. I samband med uppkodning till 3C och införande av TIZ-TIA kan Transportstyrelsen ha synpunkter på etablering av vindkraft i flygplatsens omedelbara närhet.	Noterat
		Med hänvisning till ovanstående punkter vill vi anföra följande: All etablering av vindkraft som på något sätt kan påverka flygplatsens tillgänglighet måste undvikas. Tillgången till fungerande flyg är en av bygdens viktigaste livlina. Vi investerar idag för framtiden och bygger för nästan 40 miljoner för att kunna flyga säkert. Väder och geografisk placering gör, att flygplatsen har en av de mer krävande inflygningarna i Sverige. En etablering av vindkraft på Laxfjället är därvidlag helt olämplig och måste undvikas till varje pris. Vid dåligt väder och nedsatt sikt skulle en sådan placering kunna få katastrofala följder vid minsta avvikelser från normal instrumentinflygning. Vad beträffar punkt 3 så är det direkt olämpligt att bygga flera hinder runt flygplatsen. Alla master och liknande konstruktioner kan påverka framtida kommande bestämmelser för flygtrafiken. Övriga visade platser för etablering bedöms från vår sida inte ha negativ inverkan för flygplatsen i dagsläget. Det förutsätter att projekteringen av vindkraft tar hänsyn till MSA höjder som finns angivna på kartmaterialet som lämnats till Er. Därvidlag bedömer vi från flygplatsen att övriga redovisade platser vore gångbara för etablering utan störningar för linjefarten. Vad beträffar övrigt privatflyg och helikopterflyg avstår vi att yttra oss utan hänvisar till Transportstyrelsen. Vi ser gärna ett fortsatt samarbete under den framtida utredningen och etableringen av vindkraft. Vi finns tillgängliga för konsultation om behov finnes.	Laxfjället kommer utifrån denna synpunkt föreslås olämpligt för vindkraftsutbyggnad. Under övriga förutsättning läggs punkten Inflygningsområde Hemavansflygplats till. Noterat
090630	Vägverket Anna Gemzell Strategisk sambhällsplanerare	Transportbehov till och från planerade anläggningar Vi tycker det är positivt att man redan i detta skede pekar ut identifierade utredningsområden. Det vi fortsättningsvis önskar är att Vägverket i ett så tidigt skede som möjligt erhåller information omprioritering av anläggande av vindkraftsanläggningar. Vetskapen om detta utgör en viktig förutsättning för att kunna planera så att statliga allmänna vägar till dessa anläggningar upprätthåller en så hög framkomlighet och standard som möjligt. Som exempel	Dessa synpunkter tas med i den löpande texten under rubriken infrastruktur.

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		kan det i vissa fall krävas bärighetsförstärkningar på vårt vägnät både i förebyggande syfte och återställande i efterhand.	
		<p>Behov av dispenser Vi är medvetna om att uppförandet av dessa anläggningar genererar ett antal transportdispenser. För att underlätta hanteringen är det önskvärt om behovet av dispenser kan samordnas. För att dispenstransporterna ska kunna ta sig fram kan det krävas punktvisa insatser på det allmänna vägnätet i form av tillfälliga förbifarter, utfyllnad i korsningar, plan- och profiljusteringar. Transportvägar kan behöva utredas i ett tidigt skede om detta behöver beaktas vid val av typ eller fabrikat av verk.</p>	Noterat. Då kontakt tas tidigt med Vägverket kan följande tre punkter avhandlas.
		<p>In- och utfart till allmänna vägar Vi ber de sökande vara uppmärksamma på att ansökan måste ske till Vägverket för uppförande av nya in- och utfarter till allmänna vägar. Vi ber de sökande om möjligt nyttja befintliga in- och utfarter vid uppförande av tillfartsvägar till inplanerade anläggningar. Vidare ber vi den sökande uppmärksamma de krav vi ställer på sikt, lutning och vilplan vid in- och utfarter (se www.vv.se).</p>	
		<p>Kostnadsansvar vägåtgärder Vägverket har en ambition att stödja samhällsnyttiga funktioner men har samtidigt en begränsad budget. Vi vill därför göra kommunerna uppmärksamma på att en diskussion av kostnadsansvar vid omfattande vägåtgärder bör ske och att vi förutsätter att exploitören också i så fall tar ett kostnadsansvar.</p>	
		<p>Föreslagna områden för vindkraftsetablering I redogörelser för riksintressen berörs inte riksintressen för kommunikationer. Inom planområdet är både väg E45 och väg E12 riksintressen. Vid urval och bedömning av områden har hänsyn inte tagits till någon form av säkerhetsavstånd till vägar. Vid kommande lokaliseringsbeslut ska hänsyn till detta tas. Kontakt bör tas med Vägverket i tidigt skede. I planen görs en presentation av de utredda områdena. För de områden som föreslås som lämpliga vill vi uppmärksamma de områden som berör det allmänna vägnätet:</p> <p>Inom Sorsele kommun: Nr 16 Abmoberg: Nära väg E45 Nr 18 Granliden: Berör väg 1019 och 1026 Nr 23 Sandberget: Närheten av väg E45</p> <p>Inom Storumans kommun: Nr 35 Laxfjället: Närheten av väg E12 Nr 36 Gäutavardo/Gäutafjället: Närheten av väg E12 och väg 1115 Nr 39 Stor-Stalofjället: Närheten av väg E12</p>	<p>Riksintresse för kommunikationer tas med i den löpande texten och den sammanfattande tabellen på sida 23.</p> <p>Övriga punkter tas med under respektive område under Övriga förutsättningar. För att tydliggöra på kartan läggs vägnummer till på respektive område.</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		Nr 40 Lill-Stalofjället: Nära väg E12 Nr 42 Girjesliden: Närheten av väg E12 Nr 46 Vallträsk: Närheten av väg 1100. Nr 50 Norra Stöttingfjället: Vägarna 960, 969 och 970 ligger inom föreslaget område.	
		Kommande riktlinjer Vi vill passa på att informera om att Vägverket för närvarande håller på att ta fram riktlinjer för vindkraftsplanering i relation till det allmänna vägnätet. I detta projekt kommer frågor som t.ex. planering, lokalisering, transporter, dispenser, utfarter och enskilda vägar att behandlas. Den kommande handboken bör utgöra underlag för den kommande planeringen. Handboken har fokus på hur tillgängligheten till vindkraftsparkerna ska säkerställas på ett samhällsekonomiskt balanserat sätt.	Noterat
090703	Volker och Hiltrud Pfeiffer Bockträsk Turism och Allservice i Sorsele	För oss som vi har just börjad med att bygga upp ett turistföretag är det en katastrof om det kommer så att ni bygger vindkraft i Granliden. Vi bor i Bockträsk och vår affärsidé är att bjuda på en stugby för draghundägare. Där kunna de bor med deras hundar och gör hundspann. Vi har gjort i ordning en led runt "Skarpskallen". Det är ett område med fantastisk utsikt, omväxlande landskap och vildmark, precis det turister med draghundar längtar efter. Ett område med vindkraft är säkert inte det vad de vill se. I så fall kunna vi redan sluta med vårt i början stående företag.	Noterat. Tas med som punkt under övriga förutsättningar i det aktuella området.
090715	Arvidsjaur kommun Barbro Ternert kommunchef	Arvidsjaur kommun har inget att erinra mot det upprättade förslaget till Tilläggsplan för vindkraft i Storumans och Sorsele kommuner.	Noterat
090806	Transportstyrelsen luftfartsavdelningen Thomas Enell	Skyddsområden runt flygplatser Vid en flygplats finns olika skyddsområden för att flygverksamheten ska fungera säkert. Närmast flygplatsen finns <i>Hinderbegränsande ytor</i> och längre ut finns <i>Procedurområden</i> . <i>MSA-påverkande ytan</i> är en cirkel med centrum vid flygplatsen. Gemensamt för dessa områden och ytor är att de garanterar hinderfrihet för flygtrafiken. <i>Hinderbegränsande ytor (BCL-F ytor)</i> I en flygplats närområde regleras högsta tillåtna höjd för byggnadsverk av hinderbegränsande ytor. Dessa ytors olika form, höjd och utbredning finns beskrivna i Bestämmelser för Civil Luftfart – flygplatser. (BCL – F 2.2) Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler ovanför dessa ytor och garanteras på så sätt hinderfrihet. Inom respektive yta finns en högsta tillåtna höjd för byggnadsverk angiven. Tillkommande bebyggelse bör inte överskrida dessa höjder då det kan begränsa eller omöjliggöra flygtrafik. Såväl fasta (byggnader, master, vindkraftverk) som tillfälliga (byggnadskranar) berörs. Ovan beskrivna hinderbegränsande ytor finns redovisade för flertalet svenska flygplatser i form av kartor och profiler på www.transportstyrelsen.se under rubriken Luftfart, Bebyggelse och flyg. Materialet kan användas som stöd i plan- och byggprocessen.	Noterat

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p><i>Procedurområden</i> När ett flygplan ska starta eller landa måste det följa på förhand fastställda procedurer, vilka garanterar hinder frihet. Procedurerna är unika för varje flygplats och utformas bland annat med hänsyn till terräng- och byggnadshöjder. Procedurområden är en övergångszon mellan flygplatser och det ovanförliggande luftledningssystemet och här passerar flygplanen både inför landning och efter start. Områdena är större än de hinderbegränsande ytorna (BCL-F ytorna). Det innebär att även ett byggnadsverk långt från flygplatsen kan påverka procedurområdena.</p> <p><i>MSA-påverkande yta</i> MSA (Minimum Sector Altitude) är den höjd på vilken flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Den MSA-påverkande ytan, består av en cirkel med radien 55 km, som utgår från flygplatsens landningshjälpmedel.</p>	
		<p>Aktuella skyddsområden för Storumans och Sorsele kommuner Storumans kommun ligger delvis inom den MSA-påverkande ytan vid Hemavan, Storuman, Vilhelmina och Lycksele flygplatser. Sorsele kommun ligger delvis inom MSA-påverkande ytan vid Hemavan, Storuman och Arvidsjaur flygplatser. Detta innebär att flygplatsen i egenskap av sakägare bör få möjlighet att yttra sig över ärendet då höga byggnadsverk kan komma att påverka deras verksamhet.</p>	Tas upp i den löpande texten under rubriken infrastruktur i Tilläggsplanen.
		<p>Markering av byggnader, master och andra föremål Vi vill informera om att den 1 oktober 2008 trädde Luftfartsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering av byggnader, master och andra föremål (LFS 2008:47) i kraft.</p> <p>Enligt de nya föreskrifterna ska alla föremål över 20 meter utanför tätort respektive 45 meter i övrigt meddelas Transportstyrelsens luftfartsavdelning som beslutar om och, i förekommande fall, hur föremålet ska markeras.</p>	Noterat
		<p>Övrigt Blankett för hindermarkering, föreskrift (LFS 2008:7), samt ytterligare information om luftfartens intressen i den fysiska planeringen finns tillgängligt på adressen: www.transportstyrelsen.se under rubriken Luftfart, bebyggelse och flyg. BCL-F 2.2 finns under rubriken Regler för luftfart, Författningar för luftfart, LFS 1997:49.</p>	Noterat
090811	Tärna övre allmänningsskog Sorsele övre allmänningsskog	Tärna-Stensele Allmänning (TSA) och Sorsele Övre Allmänningsskog (SÖA) har i brev 2009-03-15 påtalat de olägenheter som vi anser uppstår som ett resultat av detta projekt. Vår uppfattning har dessvärre inte ändrats sedan dess. Genom att initialt utesluta markägarna i denna så viktiga framtidsfråga så har utredningen fått en betänklig slagsida mot	Alla har i ett tidigt skede kunnat yttra sig angående tilläggsplanen och även under det pågående arbetet. Det gäller även markägare.

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>intressegrupper som snarare motverkar etablering av vindkraft istället för att underlätta den, något som i alla fall vi trodde var målsättningen med projektet.</p> <p>Vi anser att det är ett principiellt fel att som i projektet ange platser som är lämpliga respektive olämpliga för vindkraft. Detta gäller särskilt i sådana kommuner som våra där staten redan från början utpekat mycket omfattande områden som i princip obrukbara ur vindsynpunkt. Av den återstående kraftigt reducerade arealen som skulle kunna vara möjlig att exploatera, föreslår projektet att kommunerna, i egen regi, diskvalificerar ytterligare stora andelar. Motiven till de kommunala inskränkningarna är desamma som för de statliga dito, dvs. i huvudsak hänsynstagande till naturvård och renskötsel.</p> <p>De få områden som till sist kvarstår och som betraktas som lämpliga skall sedan värderas utifrån tekniska och ekonomiska kriterier. Eftersom urvalet av dessa inte på något sett byggt på sådana aspekter kommer ytterligare områden att falla bort. Slutkontentan är att endast bråkdelar av de potentiella möjligheterna för vindbruk kommer att kunna utnyttjas i de bägge kommunerna. TSA och SÖA kommer, på uppdrag av sina delägare, att fortsätta sitt arbete med att förutsättningslöst hitta lämpliga områden för vindkraft. De områden som vi för närvarande arbetar aktivt med är för SÖA:s del Jiltjaurberget och Linjeberget och för TSA:s del Kirjesliden, Bastanliden och eventuellt Blaiken (Forsmark). Framgent kan andra områden också bli aktuella i takt med en utveckling som gör tekniken bättre och billigare.</p>	<p>Att kommunerna tar hänsyn till de ur rikets allra viktigaste intressen i området ses som självklart i urvalet av lämpliga och inte lämpliga områden. Det gäller alla intressen som naturvård, obrutna fjäll, kommunikationer, vindbruk, turism och fritid, totalförsvaret och rennäring. Det är viktigt för att underlätta vindkraftsetableringar. Kommunerna anser detta som rätt arbetssätt.</p> <p>Jiltjaurberget, Bastanliden och Kirjesliden föreslås som lämpliga områden i tilläggsplanen för vindkraft. Områden som inte tas upp i tilläggsplanen prövas individuellt utefter de kriterier och riktlinjer, samt svensk lagstiftning som är gällande. Större vindkraftsetableringar kommer att beslutas via den miljöprövning som görs vid länsstyrelsen.</p>
080812	TeliaSonera Skanova Access AB	<p>TeliaSonera Skanova Access AB (org nr 556446-3734), Skanova nedan, äger, bygger och förvaltar teleledningar, markförlagd- och luftledning, med tillhörande anordningar.</p> <p>Då ny mark planeras att tas i anspråk vid uppförande av vindkraft enligt föreslagna områden 1-24 enligt nedan önskar Skanova ett allmänt hänsynstagande i de fall där fasta teleledningar kan komma att beröras. Det inkluderar de till vindkraftsanläggningar hörande anordningar, p-platser och väg/ar samt eventuella tillfälliga uppställningsplatser för material och fordon.</p> <p>Vid uppförande och utförande av visst vinnanläggning ser vi gärna att Ni i god tid kontaktar Skanovas nätplanering, område Norr. Tel: vxl 90 100. Inför eventuella markarbeten skall Skanovas kabelanvisning kontaktas Tel: 020-531 00 eller E-post: kabelanvisning@skanova.se</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Linjeberget, inga teleledningar berörs 2. Biriberget, inga teleledningar berörs 3. Nalovardo, har befintliga teleledningar inom fastigheten Sorsele Sorseleskogen 1:1 	<p>Tas med i den löpande texten under rubriken infrastruktur.</p> <p>Dessa synpunkter tas med i alla områden som tas upp i förslagsdelen.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>vilka berörs, se bifogad kartskiss. Skanova har ledningsrätt för berörda teleledningar i enlighet med ledningsrättshandlingarna nedan: akt: 2422-87/13, som avser luft- och jordkabel mellan Bure och Bockträsk, akt: 24-F1984-836, som avser luft- och jordledning för del av äldre landskabel Sorsele-Giltjaur-Fjällsjönäs.</p> <p>Akt: 2422-93/45, som avser jordkabel, på sträckan Sorsele-Hemfjäll, dels från allmän väg 363 till Forsnäs och dels från allmän väg 363 till Nalovardo.</p> <p>4. Arddnasajvvie, Skanova har befintliga teleledningar, luftledningar, utmed i huvudsak befintlig väg sträckan Arddnasajvvie-Fredsborg-Nyliden-Sjulnäs. Se bifogad kartskiss.</p> <p>5. Jiltjaurberget, Skanova har befintliga teleledningar, jordkabel, utmed i huvudsak befintlig väg sträckan Stennäs-Jiltjaur samt luftledning utmed befintlig väg sträckan Jiltjaur-Åbacka. Se bifogad kartskiss.</p> <p>Område 6-17, inga teleledningar berörs.</p> <p>18. Granliden, Skanova har befintliga teleledningar (jordkabel) inom fastigheten Sorsele Sorseleskogen 1:1. Sorsele Abmoberget 3:27 och Sorsele Abmobergen 3:80. Se bifogad kartskiss.</p> <p>19. Lilblaiken, inga teleledningar berörs.</p> <p>20. Storblaiken, Skanova har befintliga teleledningar, i huvudsak luftledningar, utmed befintlig väg inom fastigheten Sorsele Blaiken 2:4, 2:5, Storskogen 1:1 mfl, sträckan Blaiksjön-Olsberget-Huftaträsk-Blomåker etc. Se bifogad kartskiss.</p> <p>21. Storhobben, inga teleledningar berörs.</p> <p>22. Näverliden, inga teleledningar berörs.</p> <p>23. Sandberget, inga teleledningar berörs.</p> <p>24. Stora Krutberget, inga teleledningar berörs.</p>	
090812	TeliaSonera Skanova Access AB Annelie Karlsson	<p>Då ny mark planeras att tas i anspråk vid uppförande av vindkraft enligt föreslagna områden 1-24 enligt nedan önskar Skanova ett allmänt hänsynstagande i de fall där fasta teleledningar kan komma att beröras. Det inkluderar de till vindkraftsanläggningar hörande anordningar, p-platser och väg/ar samt eventuella tillfälliga uppställningsplatser för material och fordon. Vår utredning utgår från de områden som anses lämpliga för vindkraft. Vi ber få komplettera får bedömning nedan angående övriga områden för det fall dessa blir aktuella för vindkraftsändamål.</p> <p>35. Laxfjället, Skanova har befintliga teleledningar, såväl markförlagd- som luftledning, inom fastigheten Storuman Kronöverloppsmarken 3:1 m.fl. Huvudsakligen kan luftledningar i området kring Laxfjället komma att beröras. Kartskiss bifogas.</p>	Dessa punkter tas med under rubriken Övriga förutsättning för de beskrivna områdena.

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>36. Gäutavardo/Gäutafjället, Skanova har befintliga teleledningar, såväl markförlagd- som luftledning, huvudsakligen utmed befintliga vägar vilka ligger i anslutning till området och inom fastigheten Storuman Kronöverloppsmarken 3:1 m.fl.</p> <p>39-40. Stalofjället, inga teleledningar berörs i området.</p> <p>42. Girjesliden, inga teleledningar bedöms beröras i området.</p> <p>43. Norra Gardfjället, inga teleledningar bedöms beröras i området.</p> <p>44. Bastanliden. Skanova har befintliga teleledningar, luftledning, huvudsakligen utmed befintliga vägar vilka ligger i anslutning till området och inom fastigheten Storuman Allmänningsskogen 1:1 m.fl.</p> <p>45-16 Vallträsk och Vallträskhobben. Skanova har befintliga teleledningar, luftledning, huvudsakligen utmed befintliga vägar vilka ligger i anslutning till området och inom fastigheten Storuman Storumanskogen 1:1 m.fl.</p> <p>49. Stor-Granliden. Inga teleledningar berörs.</p> <p>50. Norra Stöttingfjäll. Skanova har befintliga teleledningar, såväl markförlagd- som luftledning utmed befintliga vägar vilka ligger i anslutning till området och särskilt i anslutning till området kring Pauträsk.</p>	
090812	Margit Björling och Kerstin Rundqvist Gardvik	Insänder protestlistor från tidigare namninsamling ”Rädda Lill-Stalofjället” gällande etablering av vindkraftverk på Lill-Stalofjället. Även Anders Sundström debattartikel i DN ang. lagstiftning kring vindkraft från 2001.	Noterat.
090812	O2 Vindkompaniet AB Peter Kalla	<p>Företaget har tagit del av ett flertal samrådsunderlag från olika kommuner i vilka man missar det viktigaste, dvs. vikten av att ha en avsevärt högre prioritet på platser där det blåser bra. I stort sett alla bra vindlägen är undantagna i Storumans kommun. Skillnaden i ekonomi att bygga på ett dåligt läge jämfört med att bygga på ett bra läge är enorm.</p> <p>Valet av plats för vindkraftverk bör jämföras med valet av plats för en gruvlokalisering, vattenkraftstation eller ett jordbruk, de lokaliseras på de mest optimala platserna.</p> <p>Många kommuner gör ambitiösa analyser av landskap, turism, kulturmiljö, rennäring mm (jmf Åre kommun) men ingenstans görs en övergripande analys av de ekonomiska/tekniska förutsättningarna för vindkraften. Man kan göra hur många planer som helst men om inte områden har tillräcklig vindtillgång så kommer ingen vindkraft att byggas ut.</p> <p>I rapporten kan det inte utläsas vilken version av MIUU-modellen som har använts. Utgår från att det är 2007 års version med upplösningen 1000x1000 m. Vi anser att man bör använda sig av en bättre upplösning av modellen för att få bättre och mer precisa modellerade vindvärden. Det går att beställa beräkningar med en upplösning på 500x500 m. Till exempel Kronobergs län beställde körningen för ett antal kommuner, bl a Uppvidinge och Ljungby</p>	<p>Grundurvalet av platser väljs ut på grund av att det är bra vindlägen.</p> <p>Kommunerna har valt att inte göra ekonomiska analyser av områdena. Det är upp till exploitören att avgöra om det är ekonomisk lönsamt att bygga i området.</p> <p>Vindkartan för 103-118 m är från år 2006 och grundmaterialet för 71 m är från 2007. Vindkartan kommer att bytas ut till senare version i planen.</p> <p>Eventuellt kan en bättre upplösning</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p>kommun. Det är kanske möjligt att få stöd av Boverket för denna kostnad.</p> <p>EU kommer att kräva minst 20 kanske 30 TWh vindkraft av Sverige. Det kommer att innebära en stor press på de nordliga kommunerna som har den i särklass bästa potentialen. Därför vore det extremt olyckligt om kommunerna redan i ett tidigt skede låser sig i sina analyser och säger stopp för vissa typer av områden pga olika farhågor om konflikter. Då är det bättre att jobba med olika "utredningsområden" dvs 1,2,3 etc. Klimatet har inte råd att vi sorterar bort Sveriges bästa vindområden utan en riktigt gedigen analys.</p> <p>Med prio 1 menas här föreslagna områden, med prio 2 områden vilka har mer än 7 m/s på 71 m och prio 3 – mer än 7,5 m/s på 71 m. Givetvis måste prio 2 och 3-områden, om de behöver nyttjas, samrådats kring på nytt.</p> <p>Vår övertygelse är att en tilläggsplan som denna måste skrivas på ett sätt som är öppen för framtida förändringar, inriktningar, mer precisa vindmodeller etc. Annars finns risken att planen blir inaktuell inom kort...</p>	<p>beställas till de områden som bedöms som lämpliga för vindkraftsutbyggnad från Uppsala universitet om ekonomin tillåter. Exploatören har även möjlighet att beställa mer noggranna kartor.</p> <p>Tilläggsplanen för vindkraft är ett styrdokument, men är inte juridiskt bindande. Det finns möjlighet att söka på områden som anses olämpliga för vindkraft. De motstående intressen som tagits upp i de områden som anses olämpliga gör det däremot svårt att etablera vindkraft på platsen. En avvägning mellan riksintressen, naturreservat etc. och nyttan med vindkraft görs av länsstyrelsen vid större vindkraftsetableringar.</p>
090813	Svenska kraftnät Ulf Moberg	<p>Svenska kraftnät förvaltar och driver stamnätet, dvs. kraftledningar för 220 kV och 400 kV med tillhörande anläggningar samt utlandsförebindelser. Inom de två kommunerna finns stamnät både på 400 kV och 220 kV vilket även ingår i texten på sid 15 i materialet. Skulle det bli aktuellt att bygga vindkraftverk i närheten av våra ledningar är det viktigt med ett visst säkerhetsavstånd till dessa. Svenska kraftnät önskar vara delaktig i varje enskilt ärende, när det är frågan om lokalisering av vindkraft i närheten av våra anläggningar.</p>	<p>I den löpande texten under rubriken Infrastruktur skrivs det in att man ska ta kontakt med Svenska Kraftnät när vindkraft planeras i närheten till deras anläggningar.</p>
		<p>Vid förfrågningar om anslutning av vindkraft till stamnätet har Svenska Kraftnät tagit fram ett vägledande dokument. Syftet med dokumentet är att det ska fungera som ett stöd för den som planerar att etablera större vindanläggningar som ska anslutas till stamnätet. Vägledningen finns att hämta via vår hemsida (www.svk.se). I detta dokument framgår att vindkraftsanläggningar mindre än 100 MW inte bör anslutas till 400 kV nätet.</p>	<p>Noterat.</p>
		<p>Slutligen vill vi även påminna om de gällande tekniska krav som omfattar alla vindkraftverk och vindkraftparker med kapacitet större än 1,5 MW. Dessa krav finns beskrivna i föreskriften SvKFS 2005:2 "Affärsverkets svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om driftsäkerhetsteknisk utformning av produktionsanläggningar". Även föreskriften finns att hämta på vår hemsida.</p>	<p>Noterat.</p>
090814	Forsmarks samfällighetsförening Stellan Ingvarsson och Paul Hillörn	<p>Synpunkter på samrådsförslagen angående utbyggnad av vindkraften på Blaiken, Norra Gardfjället och Girjesliden.</p> <p>Forsmarks bysamfällighet äger ca 4500 hektar i och omkring Forsmark. Vi finner inga goda skäl till att bygga ut vindkraften på aktuella områden. Vi skall förklara varför:</p>	

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Blaiken och Norra Gardfjället gränsar till ett Natura 2000 område och är viktiga områden för rekreation, jakt, fiske, bärplockning och promenader. Området kommer att bli vid vindkraft utbyggnad söndertrasat av vägar och kommer framledes inte kunna ge skäl namnet Europas sista vildmark. Enligt vårt förmenande det viktigaste kapitalet för bygdens utkomst i framtiden. Idag är området kring Forsmark överexploaterat av kalhyggen, bergtäckt och vattenkraftsutbyggnad. Vidare exploatering kommer att ytterligt ödelägga området för många generationer framåt. Vi har idag en vidunderlig vy mot Blaiken och Norra Gardfjället som kommer att förstöras vid eventuell byggnation.</p> <p>Vi tror inte att man löser vare sig sysselsättning eller elförsörjning med detta projekt. Samhället saknar så vitt känt en genomtänkt plan för hur framtidens elbehov kommer att se ut och hur detta behov skall tillgodoses.</p> <p>Arbetsstillfällena är ett argument som framhålls men är ofta tomma löften. Inom kommunen finns det ingen arbetskraft med den kompetens som krävs. Nyligen var det en artikel i VK som bevisade detta vid vindkraftbyggnad i Dorotea. Vid byggandet i Skarvsjöby var det polacker som jobbade enligt uppgift. Ljudnivån från vindkraftsparker är ett störande problem. Enligt uppgift från Skarvsjöby och Klimpfjäll så finns det anledning till denna oro. Ett av målen med vindkraften är att sänka koldioxid utsläppen, men utsläppen påverkas inte av vindkraften. Istället kommer dessa utsläppa att höjas genom vägbyggnationen och andra markarbeten då koldioxiden som finns lagrad i marken frigörs.</p> <p>Vi finner samma goda skäl att inte bygga på Girjesliden. Vi tror att kommunen tar sitt förnuft tillfånga och lägger in sitt veto mot utbyggnad på dessa områden. För Forsmark samfällighets förening ser INGA som helst skäl för en sådan exploatering.</p> <p>Genom utbyggnaden av vattenkraften har bygden bidragit mer än väl till samhällets elförsörjning. Tillräckligt med natur har skövlats för all framtid. Kilometer långa stenmurar och sterila jordhögar vittnar om en hänsynslös och obefintlig miljöhänsyn och sorgligt nog finns den kvar idag 2009. Vattenfall lovade guld och gröna skogar vid utbyggnaden, guld det hamnade i fickorna på giriga direktörer och orsbefolkningen fick trasiga nät, förstörda båtlänningar och skägget i brevlådan. Sorgligt nog är det likadant nu 2009 men med nya exploatörer.</p> <p>Vi finner att NATUR och MILJÖ värdena MÅSTE gå före pengar, ogenomtänkta förslag och</p>	<p>Frivilliga skogsavsättningar är planerade på Norra Gardfjället vilket gör det svårare att etablera vindkraft på denna plats.</p> <p>Rekreatiomsområde tas med som punkt under övriga förutsättningar.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		beslut.	
080814	Margit Björling, Kerstin Rundquist Sara Croné Gardvik	<p>Vi vill med detta brev understryka att markägare och övriga intressenter som blir direkt påverkade av uppförandet av vindkraftverk på Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället är negativa till en etablering av vindkraftverk på dessa fjäll.</p> <p>Vårt motstånd till en potentiell vindkraftsetablering omfattar idag Lill-Stalofjället, Stor-Stalofjället och Gardfjället. Att bygga vindkraftverk, vägar och underhåll av dessa innebär stora ingrepp i den orörda och unika vildmark i området.</p> <p>Utdrag ur tidigare brev skickat maj 2001;</p> <p>”Vi vill med detta brev understryka att markägare och övriga intressenter som blir direkt påverkade av uppförande av vindkraftverk på Lill-Stalon är negativa till en etablering av vindkraftverk på Lill-Stalon.”</p> <p>Fjällen och dess unika natur i området är av stor betydelse för dagens människor och kommande generationer.</p> <p>Utbyggnaden av vindkraftverken på Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället är således inte odelat positiv. För många människor finns värden i form av inkomster och utgifter. En naturresurs totala värde kan delas in i ett brukarvärde och ett existensvärde. Brukarvärdet kan definieras som det värde varje enskild individ har av att direkt bruka naturresursen. Idag finns ett stort brukarvärde genom de rekreationsvärden Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället tillför oss som besöker bygden. Det kan även påvisas ett ännu större framtida brukarvärde, eftersom familjer och släkter ständigt växer och under förutsättning att området behålls intakt,</p> <p>Existensvärde syftar på att en person kan vilja betala för att bevara en naturresurs såsom Lill-Stalofjället, Stor-Stalofjället och Gardfjället intakt eller en utrotningshotad art, trots att personen inte har för avsikt att själv utnyttja den direkt. Att bevara den vildmark som idag finns i Lappland kan ha ett värde för många personer på flera olika sätt. Dessa typer av värden brukar motiveras med altruism. Trots att man personligen inte räknar med att få besöka området idag eller i framtiden, kan man vara villig att betala för att andra ska få den möjligheten. Kostnaden idag och i fallet Lill-Stalon, Stor-Stalofjället och Gardfjället är den alternativkostnad att etablera vindkraftverken på en annan ort än just på dessa fjäll.</p> <p>Denna region och bygd har redan drabbats oerhört hårt, utbyggnaden av vattenkraften och vattenregleringens skador. Med tanke på det kraftigt minskade antalet invånare och med tanke</p>	<p>Nya frivilliga skogsavsättningar planeras på Norra Gardfjället vilket innebär att området mindre lämpligt för vindkraftsetableringar.</p> <p>Naturvärden och stora rekreationsvärden tas med som punkter under övriga förutsättningar för områdena Stor- och Lill-Stalofjället.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>på att regionen redan producerar mer el än den någonsin kunnat förbruka, kan man då, utifrån en etisk utgångspunkt fråga om det är etisk försvarbart att ytterligare utbyggnad av vindkraften skall ske i denna redan hårt drabbade bygd? Placera vindkraftverken där det råder brist på elenergi och ej i elenergiöverskottets Lappland eller förslagsvis ute till havs där ingen individ nämnvärd berörs.</p> <p>Området är idag i princip obebyggt och vildmark. Att fritidshusen såväl som åretruntboende bor 2 km från etableringsplatsen betyder ingalunda att vi inte vistas på och omkring Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället. <u>Vi vill understryka att de buller och andra ingrepp i miljön (vindkraftverken och de vägar som byggs) kommer att påverka såväl jakt, fiske och möjligheter till vandring och skidåkning i området.</u> Vi hävdar inte att det blir så med friluftslivet att det skulle vara opåverkad, det betvivlas starkt med tanke på de stora ingrepp i miljön med 45 stora vindkraftverk, som finns på förslag att bygga bara på Lill-Stalofjället, Stor-Stalofjället och dessutom Gardfjället. I tillägsplan för vindkraft utpekas etableringsområdet som riksintresse för friluftsliv. Vi vill att denna vildmark bevaras.</p> <p>Detta skulle innebära att det som idag är vildmark och väglöst land kommer vid etableringen av vindkraftverken inte bara medföra buller och estetisk inverkan på miljön utan även trafik som kommer att bedrivas på vägar som bryts till anläggningarna.</p> <p>Det går inte att undvika att det blir stora ingrepp i naturen när vindkraftsanläggningar ska byggas. Vindkraften är ingenting att bygga långsiktigt när det gäller sysselsättningen, kortsiktigt under byggtiden skapas en del jobb, men inte när projekten är genomförda. Tillverkningen och transporterna av de jättelika vindkraftverken är inte heller särskilt miljövänlig.</p> <p>Vi kan med bakgrund av detta med största sannolikhet dra slutsatsen att vi inte kommer att kunna nyttja områdena som tidigare efter uppförandet av vindkraftverken på Lill-Stalofjället, Stor-Stalofjället och Gardfjället.</p> <p>Vi anser att den biologiska mångfalden är viktig att bevara. Det som Lapplands vildmark representerar är idag någonting alltmer sällsynt. Det är viktigt att bevara denna vildmark som Lappland till stor del representerar. Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället med dess omgivningar är en vildmark och förhoppningsvis kommer detta område att förbli så även i framtiden. Allemansrätten ger dessutom alla människor möjlighet att besöka denna vildmark. Det är viktigt att bevara denna vildmark och rätten att besöka detta unika område.</p>	

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Slutligen: Vi vill återigen betona att många av de boende, rekreationsbesökare och markägare är emot en etablering av vindkraftverken på Lill-Stalon, Stor-Stalon och på Gardfjället.</p> <p>Bifogas namnunderskrift ”<i>Nej till Vindkraftsetablering på Lill-Stalon, Stor-Stalon och Gardfjället</i>” i Storumans kommun. Texten har kortats ned något.</p>	
090814	<p>Voijtjabygdens hembygdsförening Anders Ögren (Ordf.) Roland Sedholm (V.ordf.)</p>	<p>Voijtjabygdens hembygdsförening är en ideell förening med säte i Lövlund beläget mitt i Gardikens regleringsområde.</p> <p>Föreningen bildades år 1999 med målsättning att verka för att dokumentera, tillvarata bevara historien, kulturen samt att verka för samhörighet och skapa förutsättningar för utveckling av hembygden. Som ett led i detta har föreningen bla skrivit en bok om området och dess historia och utveckling, vilken har släppts i denna sommar.</p> <p>Föreningen inräknar ett medlemsantal av närmare 200 personer vilka alla på ett eller annat sätt har anknytning till bygden. Det stora antalet är människor och deras avkommor som var tvungna att lämna sina hem när Svenska Staten genom Vattenfall uppförde Gardikfors kraftstation med tillhörande sjöreglering i början av 1960 talet.</p> <p>Vid föreningens årsmöte i april månad innevarande år dryftades kommunens projekt angående tilläggsplan vindkraft.</p> <p>Årsmötet beslöt enhälligt att föreningen mot bakgrund av följande motiv skall motsätta sig all form av vindkraftsetablering inom fjällområdet i allmänhet och inom föreningens kärnområde i synnerhet.</p> <p>Vi har i dagsläget 4 st vattenkraftstationer inom fjällområdet (Gardikfors, Ajaure, Gejmån och Klippen), en femte är under uppförande (Abelvattnet). Den allmänna uppfattningen är att fjällområdet inom Storumans kommun bidragit tillräckligt med energi till elsystemet och intrånget och de miljömässiga skadorna som därigenom uppstått får anses vara nog.</p> <p>Vindkraft är en ren och förnyelsebar energikälla, där om råder inget tvivel och det är inte vindkraften som sådan föreningen är kritisk till utan det är ”arrangemanget” runt omkring och allt annat som följer i dess kölvatten, dvs bla anläggandet av servicevägar till de aktuella vindkraftsparkerna. Dessa vägar kommer i många fall att dras genom känslig fjällterräng som på många ställen innehåller kulturhistoriska värden och fornlämningar, vilket innebär att dessa kommer att utplånas för all framtid. Dessutom vet vi att vägar är både på gott och ont och i detta fall kan befaras att kriminalitet i form av tjuvjakt, tjuvfiske kommer att öka avsevärt i området till ordningsmaktens stora förtret.</p> <p>Anläggandet av vindkraftsparker kräver också att ledningar dras fram till verken vilket</p>	<p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>innebär att kraftledningar av varierande storlek och utförande beroende av effekten som skall överföras byggs.</p> <p>Utifrån aktuellt givet förslag innebär detta att en kraftledning med en storlek av minst 70-130 KV torde måsta byggas och då kommer denna förmodligen att dras sträckan från Ajaure till Gäutafjället, en sådan ledning innebär en ledningsgata på minimum 30 meters bredd för att trädsäkerhet skall kunna uppfyllas och det kan inte anses speciellt förskönande med en sådan gata genom terrängen uppöver dalgången parallellt med väg E12.</p> <p>Dessutom råder frågetecken runt överföringskapaciteten på befintlig 220 KV ledning mellan Ajaure och Grundfors vilket kan innebära att ny större ledning av typ 400 KV med fackverkskonstruerade stålstolpar byggs med följden att ytterligare mark måste tas i anspråk för ledningsgata.</p> <p>All jakt och i synnerhet Älgjakt kommer att starkt begränsas i området runt vindkraftsetableringen när skjutförbud kommer att införas som lök på laxen till fjällbefolkningens stora förtret, då jakten i dessa trakter alltid varit och fortfarande är en del av kulturen och levnadssättet för befolkningen.</p> <p>Föreningens kärnområde är som tidigare nämnts Gardikens regleringsområde. Gardikens reglering är den reglering i Sverige som påverkat flest bosättningar med avseende på antalet som överdämades av vattnet,</p> <p>De miljömässiga skadorna som uppstod är avsevärda då regleringsamplituden på magasinet är 20 meter i nedre regionerna vid Forsmark- Gardvik, Man kan säga att ett helt nytt landskap med nya förutsättningar bildades i samband med detta ingrepp för snart 50 år sedan.</p> <p>Dessutom pågår sedan ett år tillbaka prospekteringsarbete för en nickelfyndighet i trakterna av Rönnbäck och en gruvstart planeras till år 2013 vilket ytterligare innebär orepurerbara miljöskador för området och landskapet.</p> <p>Även om nu kommun inte föreslagit vindkraftsetablering i föreningens kärnområde så vore det en total katastrof om det skulle bli verklighet anser föreningens medlemmar.</p>	<p>I och med de nya regler som träder i kraft den 1 aug för tillståndspliktiga vindkraftetablering kommer kravet på detaljplan tas bort, vilket möjliggör jakt i vindkraftverkens närhet.</p>
080814	Fast boende i Bockträsk, Nordsjö, Granliden och Grängsård Inger Granström	<p>Vi som är fast boende (40 personer) i Bockträsk, Nordsjö, Granliden och Grängsård protesterar mot den stora vindkraftspark som planeras så nära oss (Granliden, Sorsele). Även fritidshusägarna i samma områden (ett 50-tal) instämmer i vår protest.</p> <p>Vi befarar stora störningar och försämringar i vår närmiljö. Bullernivån från vindkraftsverken kommer att påverka både människor och djur i en mycket</p>	<p>Rekreatjonsområde läggs till som punkt under Övriga förutsättningar.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>negativ omfattning. En väldig stor yta i vårt närområde kommer att bli i det närmaste obrukbart som fiske, jakt, bär, svamp och rekreationsområde.</p> <p>Vintertid är det även faran med isbildningar som oroar.</p> <p>Vägdragningarna i området kommer att påverka kanske främst urskogen och de skyddsvärda växterna, men också förekomsten av både större rovdjur och ett flertal mer sällsynta fågelarter.</p> <p>Vi har i området flera turistföretagare som kommer att förlora stora delar av sina bästa "turistmarker" och därmed underlaget för sina företag.</p> <p>Vi har ett mycket aktivt viltvårdsområde med många gästjägare både inom älg- och småviltsjakt som kommer att förlora stora jaktmarker.</p>	
090814	Fred. Olsen Renewables AB (FORAB) , Per Göran Johansson	<ol style="list-style-type: none"> Huvuddelen av Sorsele kommun, och en stor del av Storumans kommun utgörs av "Obrutet Fjäll", och undantas därför prövning. Planen tar upp alla områden som redovisats som riksintressanta för vindbruk. I förslagsdelen sorteras dessa sedan i kategorierna "Lämpliga" och "Olämpliga". Av 50 områden klassas de flesta som olämpliga. Riksintresset vind väger uppenbart lätt i förhållande till andra intressen. Vår inställning är att man endast restriktivt och med tydliga motiv ska utpeka "olämpliga" områden, och i övrigt lämna öppet för prövning av de enskilda fallen efter noggranna undersökningar. (Jämför ÖP arbetet i "Södra Lappland" eller Umeregionen) Ett antal kriterier anges som utgångspunkt för bedömningen. Vid redovisningen av utfallet för områdena är det omöjligt att se hur dessa kriterier är viktade. FORAB's uppfattning är att man måste redovisa en metod för hur kriterierna tillämpas. Delvis utifrån de brister som påpekas i punkt 2 ger planen intryck av total inkonsekvens. De argument som i ett fall gör området "olämpligt" används i andra fall för att klassa dem som "lämpliga". FORAB anser slutligen att planarbetet måste arbetas om, och då med tydlig beskrivning av den metod man använder för att väga olika kriterier/intressen mot varandra. FORAB vill också att betydligt fler av de riksintressanta vindbruksområdena lämnas öppna för seriösa undersökningar om möjliga etableringar för vindkraft. <p>Kommentarer till planförslaget</p>	<p>Prövning kan ske i de områden som anses olämpliga för vindkraft. Då det finns många motstående intressen i området är det däremot svårare att etablera vindkraft.</p> <p>Att ett område är riksintresse för vindbruk är vägledande vid prövning av markanvändning. Riksintresse för vindbruk vägs i bedömningen mot andra befintliga riksintressen, exempelvis naturvård, kulturminnesvård, rennäring, försvarsmaktens intressen, luftfart samt övriga förutsättningar. De olika intressena kan väga olika tungt i olika områden beroende av innehåll, vilket kan uppfattas som inkonsekvens. Tillägsplanen kompletteras med en tydligare viktning mellan dessa intressen.</p> <p>Exempelvis bedöms Södra Storfjället</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Kommunerna anger i bakgrundstexten att större anläggningar är att föredra jämfört med mindre anläggningar eller utspridda verk. Regeringen och myndigheter såsom Boverket, Energimyndighet, Länsstyrelserna etc. delar den uppfattningen. Det gör även FORAB. Detta har till stor del fallit bort i samband med bedömningarna av områdena och finns inte listat som kriterier. De olika lokaliseringarnas möjlighet att hysa få eller många vindkraftverk har uppenbarligen inte haft någon större betydelse vid bedömningarna. Ändå är detta en av de viktigaste miljöaspekterna samt en viktig del i om en anläggning rent praktiskt och ekonomiskt ska kunna byggas ut.</p> <p>På sidan 37 finns ett antal kriterier som ska utgöra underlag för bedömningar av områdenas lämplighet för vindbruk. Det framgår emellertid inte hur man ska värdera dessa olika kriterier. Det är en stor brist och nedan listas några exempel till följd av detta;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vindförhållanden och riksintresse för vindbruk Värderingarna tar ingen hänsyn till om vindförhållandena är 6,0 m/s på 71 m höjd eller om de är 9,0 m/s på samma höjd. Detta är en enormt stor skillnad och av stor betydelse för om vindkraftsetablering inom de utpekade områdena är genomförbara. 20 vindkraftverk vid en lokalisering med bra vindförhållanden kan motsvara 50 stycken vid sämre vindförhållanden, som dessutom är mer utspridda i landskapet. Riksintressanta områden för vindbruk tycks inte heller ha tillmätts någon betydelse vid värderingarna då flertalet har bedömts olämpliga. Exempel på detta är att ingen del av det stora, riksintressanta vindbruksområdet vid Södra Storfjället är inkluderat i planen. • Naturvård Vallträskhobben är undantagit från planen pga. ”väldigt höga skyddsvärden”. Vallträskhobben är inget Natura 2000, inget reservat och har ej heller något riksintresse för naturvården. Storblaiken anses däremot lämpligt eftersom området är ”påverkat”. Detta ”påverkade” område är emellertid av riksintresse för naturvården (domänreservat) och är det fjäll som ligger längst österut i kommunen. Den påverkan som man menar att Storblaiken har är kraftstation, damm och gruva. Med det resonemanget kan påverkan på Vallträskhobben utgöras av Luspens kraftstation, damm och ett antal övriga industrier och infrastruktur. FORAB menar inte att resonemanget är fel gällande Storblaiken, men att det måste finnas en stringens i planförslaget. • Rennäring och friluftsliv (allmänna intressen) Storblaiken är av riksintresse för rennärings- och utgör ett viktigt rekreationsområde. Det är det fjäll som ligger närmast Storumans tätort och som är mest lättåtkomligt. Gäutavardo är av 	<p>inte vara lämpligt för vindkraft inverkan på övriga riksintressen blir för stor (kärnområde rennäring, turism och friluftsliv, friluftsliv, kulturmiljö) samt rekreationen. Även om området är utpekade som riksintresse vindkraft bedömer kommunen att de andra riksintressena väger tyngre. En prövning i området är ändå möjlig även om det i praktiken blir svårt att etablera vindkraft.</p> <p>Bra vindlägen utgör grunden i urvalet av områden. Bedömningarna förtydligas under respektive område och vägningen/processen kommer att beskrivas under rubriken bedömningsmodell.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>riksintresse för rennäringsen, turism och rörligt friluftsliv. I dessa fall gör planförfattarna bedömningen att miljövinsten är större än påverkan på berörda riksintressen. De enorma arealerna från Virisfjället upp till Södra Storfjället är dock i sin helhet exkluderade, framförallt pga. rennäringsens intressen. Det är en bedömning som är obegriplig.</p> <p>Vid Norra Gardfjället har planförfattarna gjort en mer nyanserad bedömning och menar att en mindre del av detta område skulle kunna vara lämpligt för vindbruk. Liknande lösning skulle man med fördel kunna göra på Södra Storfjället, Luspievardo, Virisfjällen etc. där det någonstans måste finnas möjlighet att kombinera vindbruk med andra intressen. FORAB menar att framförallt i det påverkade området kring Gejmåns kraftstation (Luspievardo, Giebnevardo) bör finnas sådana möjligheter.</p> <p>Det kan även nämnas att FORAB själv genomfört en lokaliseringsutredning i Storumans kommun och exkluderat Norra Gardfjället. Vår bedömning var då att det kolliderade för mycket med rennäringsens intressen.</p> <p>När det gäller allmänna intressen såsom jakt och övrigt friluftsliv verkar det i vissa fall haft stor betydelse för bedömningarna medan man i andra fall, där betydelsen tycks vara lika viktig, har bortsett ifrån det totalt. Det finns flera exempel på detta och bidrar till att planförslaget ger ett förvirrande intryck.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktur och möjlighet att ansluta till nät <p>Möjligheterna till nätanslutningen finns med i kriterierna för bedömningarna. Det är dock mycket oklart om detta verkligen har inkluderats i bedömningarna. Områdena i östra delen av Södra Storfjället och Luspievardo har mycket goda förutsättning för anslutning till nätet medan dessa möjligheter för betydligt sämre vid t.ex. Gäutavardo. Goda förutsättningar för nätanslutning (vid kraftstationen) och bra vindförhållanden är mycket viktiga faktorer för etablering av vindkraft på Storblaiken. Dessa faktorer nämns inte i förslaget.</p> <p>På det hela taget verkar urvalet av lämpliga respektive olämpliga områden har skett genom ett slumpmässigt urval eller på ett sätt som är godtyckligt och obegripligt för läsaren. Varför har inte delar av området kring Gejmåns kraftstation och dammen vid Bleriken/Abelvattnet inkluderats i planen? Hur har nätanslutningen och de landskapsmässiga aspekterna bedömts då Gäutavardo blev inkluderat i planen?</p> <p>FORAB efterlyser en värderingsmodell där man listar upp alla kriterier som har vägts vid varje lokalisering, exempelvis på en tregradig skala. Därefter värderar man alla lokaliseringar</p>	

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>utifrån vindförhållanden, möjlighet till nät, rekreation, naturvärden, rennäringens intressen etc. Ungefär så arbetar alla vindkraftsbolag då de letar efter områden lämpliga för vindbruk, liksom många myndigheter. Kommunen skulle tjäna på att arbeta på det viset då det inte finns någon vinning i att utpeka ett område som lämpligt där sedan ingen exploatör är intresserad. Det kan även på lång sikt hindra annan verksamhet i de områdena. Vår inställning är att man endast restriktivt och med mycket tydliga motiv ska utpeka "olämpliga" områden, och i övrigt lämna öppet för prövning av de enskilda fallen efter noggranna undersökningar. Då ges kommunen dessutom ett sakligt beslutsunderlag.</p> <p>Vallträskhobben är ett skogsområde där det med god planering sannolikt går att etablera vindkraft, utan att naturvärdena påverkas.</p> <p>För t.ex. Norra Gardfjället skulle det vara bättre att få ett större område öppet för utredning. Det ger ett större handlingsutrymme vid planering av projekten med hänsyn till motstående intressen, inte bara rennäring. FORAB menar även att det sannolikt skulle gå att kombinera vindkraft med andra intressen kring bl.a. Gejmåns kraftstation. Här behövs dock ett större område pekas ut för att lättare hitta samförstånds lösningar med berörd sameby. Vi vill påminna kommunen att Länsstyrelsen formellt sett inte kan ge tillstånd till en verksamhet inom riksintresse för rennäringen, om det finns risk för betydande påverkan. Kommunen behöver inte i detta skede själv göra sådana bedömningar baserade på ett bristfälligt kunskapsunderlag.</p> <p>Vi riktar dessutom kritik mot det sätt man tillämpat genom att använda begreppet "i närheten av" exempelvis Natura 2000 områden, och på så sätt funnit argument att klassa områden som "olämpliga".</p> <p>Exempel på det är Vallträskhobben där man nämner Rönnerberget (6 km bort) och vid Södra Storfjället där man valt att inkludera Atoklimpen. Ett så stort område som hela Södra Storfjället kan inte heller ses som en lokalisering då det redan i utgångsläget skulle vara oförenligt med rennäringens intressen att bygga ut hela området.</p> <p>FORAB´s intressen vid Södra Storfjället ligger ca 20km ifrån Atoklimpen (ej synligt därifrån), i utkanten på rennäringens riksintresse och nära ett påverkat område och nätanslutning. Med samma argumentation som för Storblaiken skulle området kring Abelvattnet bedömts som "lämpligt".</p> <p>FORAB hemställer därför att:</p>	

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>planförslaget i sin helhet omarbetas, och att en bedömningsmodell som är stringent och objektiv används i arbetet</p> <p>en mer nyanserad bedömning av Södra Storfjället genomförs och erbjuder gärna kommunen mer faktaunderlag utifrån de studier som FORAB genomfört i området.</p> <p>en konsekvensbedömning av planförslaget genomförs. Vi utgår ifrån att en sådan kommer att tas fram eftersom det är ett krav enligt gällande lagstiftning.</p>	
090815	Monika Hornig-Breitbach	Jag tycker att det är inte skön att bygga flera vindkraftanläggningar i det fantastiska landskap. Vi skulle vilja ha bara naturen i området av Sorsele. Många hälsningar Monika	Noterat.
090815	Sveaskog Förvaltnings AB Tomas Fransson	<p>Sveaskog ser gärna att det etableras vindkraft på våra marker och vi vill medverka till att nå de nationella miljömålen vad gäller den framtida energiproduktionen. Vi ser mycket positivt på denna tilläggsplan som i grunden är positiv till vindkraft. Vi är medvetna om att det finns många konflikter mellan vindkraft och andra intressen. I många fall är avvägningarna mellan vindkraft och andra intressen svåra att göra även efter noggrann prövning.</p> <p>I förslaget finns 50 olika områden bedömda. Urvalet av områden är enligt uppgift gjord utifrån Uppsala universitets vindkartering. Av dessa 50 områden ligger 22 stycken helt eller delvis på Sveaskogs mark. Av dessa 22 bedöms 12 vara helt olämpliga för vindkraftsutbyggnad med hänvisning till motstående intressen. Således finns det 10 områden berörande vår mark där vindkraftsutbyggnad beskrivs som lämplig. Lämpligheten har såvitt vi kan se bedömts utifrån konkurrensen med andra intressen såsom rennäring, naturvård, rekreation mm.</p> <p>Det är utifrån dagens kunskaper svårt att bedöma om dessa 10 områden är möjliga och lämpliga att etablera vindkraft på. Det kan vara så att även i dessa områden finns höga naturvärden som kommer i konflikt med en ev etablering. Det kan även vara så att projektområdet är för litet eller beläget på ett sätt som ger för dålig lönsamhet. Nätanslutning och vägbyggen kan bli för kostsamma etc.</p> <p>Inte minst med hänsyn till osäkerheten som råder kring de 10 möjliga områdena skulle det vara en fördel om man inte stänger dörren helt för etablering i de 12 områden som bedömts som olämpliga i förslaget. Det finns idag en samsyn kring vikten av att kunna bygga ut effektiv vindkraft och även dessa områden kan vara värda att studera närmare.</p>	<p>Prövning är möjlig i de områden som anses olämpliga för vindkraftsutbyggnad. Däremot kan det vara svårt då det finns många motstående intressen på platsen.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Som exempel kan nämnas område 48 i Storumans kommun, Barsele-Storberget, som delvis ingår i ekoparken Jovan. I förslaget står att området bedöms olämpligt då det ingår i ekopark. Vi tycker inte den skrivningen är bra. Dels kan vi konstatera att en del av höjdaget är utanför ekoparken. Om dessutom en närmare studie skulle visa att en etablering av vindkraft kan ske utan att stå i strid med ekoparksavtalet eller på annat sätt skada naturvärden i ekoparken skulle kanske vindkraftverk kunna etableras på platsen.</p> <p>Andra exempel är områdena 8, 9, 11 i Sorsele kommun och område 47 i Storumans kommun där i samtliga fall åberopas att rennäringssintresset hindrar en vindkraftsetablering. Beträffande område 8, 9, 11 åberopas även rekreation. Vi ifrågasätter om det är riktigt att i översiktsplanen spärra bort vindkraften i dessa områden. Vi vet att det pågår forskningsprojekt gällande påverkan och samverkan mellan vindkraft och rennäring. Kanske kan verksamheterna samexistera i högre grad än vad som förväntas idag!? Även frågan om rekreationsvärden är komplicerad och kan ha flera aspekter.</p> <p>Vi har stor respekt för det nedlagda arbetet med tilläggsplanen och vi tror den kan bli ett bra stöd för etableringen av vindkraft i regionen. Dock ser vi helst att de områden som nu utpekats som olämpliga på Sveaskogs marker inte döms ut så kategoriskt utan istället anvisas för hantering enligt gällande lagstiftning och kommunernas riktlinjer för vindkraftsetablering.</p>	<p>Lager för Jovans ekopark ska tas med i kartmaterialet. Detta område bedöms utifrån den kommentar som lämpligt för vindkraft men en närmare studie av ekoparksavtal ska göras inför en ev. etablering.</p> <p>I Storumans och Sorsele kommuner har rennäringen en lång historia och ett stort bevarandevärde. Dessa områden ska gemensamt bevaras som ett viktigt rekreationsområde.</p> <p>Det är möjligt att göra en prövning trots att det i praktiken kan vara svårare att etablera vindkraft på platsen på grund av motstående intressen.</p>
090815	Roland Gustafsson	<ol style="list-style-type: none"> 1. Det är olämpligt att genomföra samrådsförfarandet under den tid på året då mycket av verksamheten i både företag och hos enskilda fokuseras på semesteraktivitet och många av de personer som man skulle behöva som bollplank är bortresta. Vindkraftsfrågan är en stor fråga i den här kommunen och bör behandlas utifrån den utgångspunkten. 2. Det vore bra att få ett förtydligande av hur referensgrupperna har sett ut. Starka reaktioner från bland annat Allmänningen, som är en av de stora markägarna i området, har förekommit då man inte tycker sig fått någon möjlighet att ingå i arbetet. Rätt eller fel vet jag inte, och man kan inte heller avgöra det utifrån hur referensgrupperna beskrivs. Vindkraftsnäringen är kanske en annan grupp som ska finnas med i referensgruppen. 3. På sidan 37 står det om kommunens ställningstaganden. I min enfald har jag trott att kommunens ställningstaganden görs av fullmäktige, eftersom planen skall tas i det forumet, varför den riktiga beskrivningen borde vara arbetsgruppens förslag till ställningstagande, eller nämndens förslag beroende på var diskussionerna förts. 4. Det är svårt att i underlaget förstå tankegångarna när olika riksintressen ställs mot varandra. Det finns ingen tydlig mall hur bedömningarna görs, och inte heller hur riksintressena påverkar varandra. Konsekvenserna av de olika bedömningarna finns 	<p>Noterat.</p> <p>Referensgrupperna har bestått av representanter från ett flertal sammanslutningar vilket beskrivs under Lokala referensgruppen i tilläggsplanen.</p> <p>Detta är nämndens förslag, när samråd och utställning genomförts tas det upp i KS och kommunfullmäktige och en färdig tilläggsplan godkänns.</p> <p>Riksintresse för vindbruk vägs in i bedömningen mot andra befintliga</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p>inte heller beskrivna. Innan tillstånd ges för vindbruk skall en MKB göras där dessa frågor belyses konkret och där man också tydliggör hur man skall lösa intressekonflikter i varje enskilt område. Jag har inte tolkat ambitionen med detta dokument som att det är en mini-MKB.</p> <p>5. Det är en stor otydlighet vid beskrivning av olika områden. Detta gäller speciellt när man föreslår att man kan tillåta vindbruk inom vissa delar av området. Ett exempel på det är Norra Gardfjället. Med så vaga beskrivningar ger det ett utrymme för kommande tolkningsfrågor.</p> <p>Med anledning av bland annat det som beskrivits här ovan tror jag att man behöver en djupare genomgång av hela frågan. Samtidigt förstår jag behovet av att komma framåt varför jag föreslår att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Man tar fram en modell hur man skall värdera möjligheterna för vindbruk utifrån olika intressen skall se ut. • Att man vänder på begreppen så att de områden som man redan nu bedömer som lämpliga områden öppnar man upp för vidare bearbetning, medan övriga områden kan man tillåta en saklig miljöprövning, där man kartlägger möjligheterna för de olika intressena att leva sida vid sida. • Att bara det obrutna fjällområdet skall vara skall vara stoppområden för vindbruk 	<p>riksintressen, exempelvis naturvård, kulturminnesvård, rennäring, försvarsmaktens intressen samt övriga förutsättningar som tas upp för varje område. De olika intressena kan väga olika tungt i olika områden beroende av innehåll. En generell avvägning går inte att göras i områden som visar på skild komplexitet. Detta kommer att tydliggöras i Tilläggsplanen.</p> <p>I de kommande bedömningarna ska vi vara tydligare med varför områden anses lämpliga och ej lämpliga.</p> <p>Tilläggsplanen ska underlätta för vindkraftsetableringar och skynda på processen. Prövningar kan göras i de områden som anses olämpliga för vindkraft.</p>
090815	Vapstens sameby Jon Mikael Labba	<p>Samebyn avser först att lämna några generella synpunkter rörande samrådsmaterialet innan samebyn går in på de specifika områdena inom samebyns betesområden inom Storumans kommun.</p> <p>Samebyn beklagar att rennäringen och samebyarna omnämns oerhört sparsamt i materialet. Detta trots att rennäringen torde utgöra en utav de äldsta men också största näringarna i Storumans och Sorsele kommuner och därav borde ha omnämnts i avsnitten rörande <i>hållbar samhällsutveckling, vindkraft och miljö</i> för att lämna några exempel.</p> <p>Avseende en hållbar samhällsutveckling i kommunerna så anser samebyn att det i materialet fokuseras på att bereda nya tillkommande bolag möjligheter till utkomster av vindkraft. Samebyn förstår den inställningen men anser att avsnittet kunde ha nyanserats mer och även lyft fram aspekter som att redan befintliga näringar i kommunen är avhängiga de områden som kommer ifråga för att kunna bereda nya näringarna möjligheter att etablera sig.</p> <p>Rörande de <i>nationella och regionala miljömålen</i> så anser samebyn att kommunens historia och nuvarande status som betydande elproducent av just förnyelsebar energi bör framhållas.</p>	<p>Rennäringen har stor betydelse i och för kommunen. I bakgrundstexten har vi valt att generellt tala om företag, lokalt näringsliv och därmed inte lyfta ut särskilda näringar. Däremot läggs mer text till om rennäringen under allmänna intressen.</p> <p>Rennäringen tas upp på ett flertal ställen i tilläggsplan, t.ex. i bedömningen av olika området vilket är unikt jämfört med övriga näringsidkare.</p> <p>Vi har valt att fokusera på vindkraft i</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Det är av central betydelse att förklara att det inte bara är vindkraft som klassificeras som <i>förnyelsebar energi</i>, utan att även vattenkraft är en sådan energi som kommunen dessutom i nuläget redan producerar i stor utsträckning.</p> <p>I avsnittet <i>landskapsfaktorer</i> framgår det ingenstans att den nuvarande och ursprungliga naturmiljön har mycket stor betydelse inte bara för allmänhetens vardagsliv och fritid utan även för rennäringen. Samebyn vill även under detta avsnitt framhålla vikten av att kunna bevara ursprungliga naturmiljöer med hänsyn till samiska kulturmiljöer och fornminnen. De områden som enligt kartan på sidan 12 i samrådsmaterialet framställs som med goda vindförhållanden ligger huvudsakligen inom områden som är sedan långt tillbaka är samiska bosättningsområden innehållande ett omfattande antal gamla kulturmiljöer. Dessa områden utgör en mycket viktig del av kommunens historia och likväl som kommunen strävar efter att implementera nya näringar och ge dessa förutsättningar att etablera sig bör kommunen även fokusera på den historia och de gamla näringar som redan finns i kommunen.</p> <p>Under avsnittet <i>tekniska förutsättningar</i> saknas helt beskrivning över hur <i>ljudpåverkan, skuggor och reflexer</i> m.m. påverkar djurlivet. Från rennäringens sida är detta invändningar som alltså framhålls från näringens företrädare men i detta sammanhang finns det anledning att lyfta frågan även för de övriga djurlivet som finns inom fjäll- och skogsområden inom kommunen. Samebyn saknar således uppgifter på vilka sätt djurlivet kan komma att påverkas av att bl.a. landskapsbilden och naturmiljöer förändras genom vindkraftsetableringar.</p> <p>På samma vis saknas det en redogörelse på hur miljön påverkas av det ökade behovet av utbyggd och förfinad <i>infrastruktur</i> i samband med vindkraftsetableringar. Vad medför det på naturen att <i>skogs- och traktorvägar behöver rätas ut, förstärkas och breddas</i> (cit. sid. 16)? Vidare så saknas det under avsnittet <i>olycksrisk</i> helt någon beskrivning/ konsekvensanalys över olycksfallsrisken för renskötare, jägare och det allmänna friluftslivet genom uppförande av vindkraftverk. Enligt samebyns uppfattning får den risken framstå som en ökad sådan, i en redan konstaterat farlig arbetsmiljö för framför allt renskötare.</p> <p>I avsnittet rörande <i>nationell lagstiftning vid etablering av vindkraft</i> kan samebyn konstatera att det <u>helt</u> saknas någon beskrivning av, i detta sammanhang, relevant lagstiftning nämligen rennäringslagen och rennäringsförordningen. Inom samebyarnas året-runt-marker, som ofta utgör s.k. kronomark, får dels markägare (privata och offentliga) inte förändra sin markanvändning på sådant vis att det försvårar rennäringens bedrivande. För det andra får staten ej heller upplåta mark om det medför en <u>avsevärd olägenhet</u> för rennäringen.</p>	<p>texten men självklart finns även andra förnyelsebara källor som sol- och vatten.</p> <p>I begreppet allmänhet involveras även samer, men för att förtydliga läggs ändras texten till ”Naturmiljöerna har stor betydelse för alla som bor och verkar i kommunerna.”</p> <p>Samiska kulturmiljöer är en viktig del i bedömningen av områden. Kulturminneslagen, riksintressen, naturreservat och svensk lagstiftning skyddar många av dessa områden från exploatering, dessa specificeras under rubriken Allmänna intressen.</p> <p>Ett tillägg om hur djur påverkas av ljudet från vindsnurror ska kompletteras i texten.</p> <p>I kommunens riktlinjer anses att man i största mån ska nyttja det befintliga vägnätet om möjligt och att man i planerandet ska ta hänsyn till rennäring vid planerandet av vägar. I riktlinjerna tas det även med att man vill ha en bedömning av hur en förväntad nedisning (ev. iskast) kan påverka närmiljön, vilket verkar var den största olycksrisken. Bedöms utifrån fall till fall, den berörda samebyn ska kontaktas i ett tidigt stadium inför</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Sametingets roll, i egenskap av tillsynsmyndighet för rennäringen, i enlighet med sametingslagen saknas också.</p> <p>Avsnittet rörande <i>rennäringen</i> bör i vissa delar omarbetas. För det första bör en närmare beskrivning av året-runt-marker ges. Året-runt-marker betyder just att rennäringen är <u>tillåten</u> året runt, även om näringens naturliga idkande går ut på att man följer renarnas vandringar ner mot skogsområdena under vintern. Påståendet om att vinterbeteslanden skulle i huvudsak vara belägna inom kustområdena är således inte korrekt. Områdena från odlingsgränsen mot lappmarksgränsen och vidare ner mot kustområdena utgör samtliga vinterbete för samtliga samebyar. Det går således inte som man gjort i samrådsmaterialet att utpeka endast ett område som vinterbetesland för rennäringen och att dessa skulle vara uteslutet belägna inom kustområdena.</p> <p>Renarna befinner sig allt som oftast på vinterbete under de i materialet angivna vintermånaderna men samebyn vill dock i detta yttrande påpeka att renbete uppe i fjällområdena på året-runt-markerna förekommer och kan komma att bli alltmer aktuellt om klimatförändringarna blir som sårbarhetsutredningen befarar.</p> <p>Samrådsmaterialet framhåller sommarmånaderna som den bästa tiden att uppföra vindkraft. Utifrån ett miljöperspektiv borde bästa tiden rimligen vara vintertid eftersom marken är hård och slitage av maskiner m.m. kan minimeras. Utifrån ett rennäringssperspektiv är den bästa tiden att låta uppföra vindkraftverk på vintertid (inom året-runt-markerna) eller sommaren (vinterbetesmarkerna).</p> <p>Utredningen hänvisar till de konsekvenser som vindkraft har på rennäringen endast som att det skulle vara endast den mänskliga aktiviteten som orsakar störningar. Samebyn vill påpeka att det finns liten forskning gjord på hur renar reagerar på vindkraft och därför anser samebyn att man bör vara ytterst försiktig med sådana generella påståenden. Mänsklig och ökad aktivitet stör renar, se bifogad utredning av Ingunn Vistnes (översatt av prof. Öje Danell, SLU) men intressant i detta sammanhang är också i vilken utsträckning vindkraft stör renar. Samebyn anser att det är den s.k. kumulativa effekten för varje sameby som måste vägas in när lämpliga områden för vindkraft pekas ut. Det bör dock understrykas att vid en sådan sammanlagd prövning måste det ses till hela samebyns totala och sammanlagda intrångsbild och inte hur det sammanlagda trycket ser ut för ett enskilt område. Om man ser till Vapstens samebys totala intrångsbild så är den enorm. Samebyn har drabbats hårt av vattenregleringar, är under hårt tryck av exploateringar till förmån för turism, jakt, skogsbruk, gruvnäring för att nämna några.</p>	<p>exploatering vid exploatering av stora och små vindkraftsparker.</p> <p>Detta kompletteras i texten.</p> <p>Kompletteras.</p> <p>Under rubriken Rennäring tydliggörs vad som menas med året-runt-marker.</p> <p>Noterat. Då det finns många olika utredningar inom ämnet är det vanskligt att ta med detaljerad information om ämnet, helt klart, tar med mycket kortfattad information och kompletterar texten.</p> <p>Detta finns redan med i texten under rubriken riksintresse rennäring.</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p>Samebyns inställning är därför att samebyn inte kan avvara några områden inom året-runt-marker och begränsat med områden inom vinterbetesområdena till förmån för etablering av vindkraft. Undantaget är Laxfjället i Tärnaby eftersom området redan är sönderexploaterat av andra intressen och kvarvarande områden kan ställas till vindkraftens förfogande så länge den fria strövningen inte omöjliggörs.</p> <p>Slutligen så vill samebyn också påpeka att samebyn <u>inte</u> suttit med i någon referensgrupp sid. 33)</p> <p>Med ovan sagt så kommer samebyn nu att kommentera de föreslagna specifika områdena inom samebyns betesområde. Numreringen är den samma som områdesindelningen på sidan. (Har tagit med de områden där samebyn inte delar kommunens uppfattning)</p> <p><i>43 Norra Gardfjäll</i> Samebyn delar <u>inte</u> kommunens uppfattning om att detta område skulle lämpa sig för vindkraft. Området ligger inom samebyns året-runt-marker och det nu aktuella området utgör viktigt kärnområde och rymmer en oerhört viktig flyttled. Område fyller en särskilt viktig funktion under våren och hösten (kalvning och gott höstbete).</p> <p><i>44 Bastanliden</i> Området ligger inom samebyns året-runt-marker och rymmer viktiga hänglavsbeten i nära anslutning till fjällområden, vilket gör området mindre lämpligt för vindkraft.</p> <p><i>45 Vallträsk och Vallträskhobben</i> Det föreslagna området rymmer flyttleder för samebyn och är därför inte lämpligt för vindkraftsetableringar.</p> <p><i>50 Norra Stöttingfjället</i> Det aktuella området utgör viktigt vinterbetesområde för samebyn. Skogen rymmer hänglavsbarande träd och är således särskilt viktigt när s.a.s. marklavarna inte är tillgängliga för ren under svåra betesförhållanden samt under våren. Området är av den anledningen inte lämpligt för vindkraftsexploatering. I nära anslutning till det nu aktuella området ligger även viktiga flyttleder.</p>	<p>Noterat.</p> <p>Samebyn har fått inbjudan, kallelser och projektledaren har inför dessa möten ringt och mejlat för att påminna. Samebyn har därmed fått möjlighet att medverka vid referensgruppsmötena men valt att inte närvara. Mötesprotokoll har skickats ut.</p> <p>Noterat. Norra Gardfjäll kommer att föreslås som olämplig för vindkraft.</p> <p>Att rennäringen berörs läggs till under övriga förutsättningar.</p> <p>Vid en eventuell etablering av vindkraft ska särskild hänsyn tas till rennäringens intressen i området.</p> <p>Kartan ska uppdateras med information om Jovans ekopark. Vid en eventuell exploatering bör särskild hänsyn tas till rennäringen i området. Vi ska även bli tydligare med vilket område som avses som lämpligt i vindområde.</p>
090815	John-Erik Ärlebrandt	<p>Angående Vallträsk området.</p> <p>Jag tycker att området öster om Vallträsksjön (nordöst, öst och sydöst) borde skyddas från</p>	<p>Vid en prövning kan detta tas i</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>vindkraftutbyggnad med tanke på en ev. framtida turistverksamhet i kärnområdet kring Vallträskhobben. En sådan verksamhet bör ha som bas Vallträsksjön, och om det står vindkraftverk i närheten av Vallträsksjön skulle det spoliära känslan av vildmark och väsentligt försvåra turistverksamheten.</p> <p>En annan anmärkning är frasen "Området kring Vallträskhobben anses inte vara lämpligt för vindkraft, då det har väldigt höga naturvärden" Borde kunna formuleras mera exakt och definitivt, typ "är inte lämpligt för vindkraft" Bäst vore en formulering som den för Rönnerbergets naturreservat. Kort och konsist NEJ :)</p> <p>I övrigt har jag bara ytligt tittat igenom planen och anser att det blir alldeles för många vindkraftverk som skräpar ner i vår vackra natur. Det är i.o.f.s bra att dom koncentreras till vissa områden. Nu kommer det att ansökas om att få bygga i ej planlagda områden, dessa ansökningar borde inte få ha några invändningar från någon intressent för att kunna godkännas. Som sagt, vår vackra natur bör inte nedskräpas av vindkraftverk som egentligen om man undersöker nyttan med dom är i stort sett onödiga.</p>	<p>beaktande. Det lämpliga området i området ska tydliggöras på kartan.</p> <p>Bedömningen är ändrad.</p> <p>Noterat.</p>
090815	Morgan Karlsson, Långsjöby	<p>Allmänt Grundproblemet med den aktuella vindkraftssatsningen i landet är att statens energimål ofta hamnar på kollisionkurs med flera andra miljömål, bl.a. miljömålet <i>Levande skogar</i>. Konflikten med detta miljömål är i högsta grad relevant i sammanhanget då endast mycket små områden av opåverkad naturskog finns kvar i landet nedanför fjällerna. Dessa skyddsvärda skogar återfinns ofta i höjdlägen. Platser som p g a sitt höjdläge dessutom är av intresse för vindkraftsproduktion.</p> <p>Det faktum att miljödomstolen ofta ger tillstånd för vindparker i känsliga naturmiljöer och till och med i skyddade områden, verkar bero på att deras definition av ordet <i>miljö</i> begränsar sig till koldioxidutsläpp och klimat, och tydligen omfattas inte själva naturen och ekosystemen av miljöbegreppet i lika hög grad. Detta kan få allvarliga följder för det långsiktiga skogsskyddet eftersom "klimatvänliga" projekt då väger tyngre, trots att skyddsbehovet för de sista återstående skogarna är akut. Energimyndigheten tar heller inte hänsyn till ovanstående problem när man utser riksintressen för vindkraft. Exempel på detta är att t ex Vallträskhobben tydligen utpekats som riksintresse för vindkraft, trots att Länsstyrelsen klassat området som skyddsvärt.</p> <p>Regeringen gav 2002 Naturvårdsverket uppdraget att inventera skyddsvärda skogar i landet, i första hand på statens mark. Resultatet sammanställdes i rapporten <i>Skyddsvärda statliga</i></p>	<p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p> <p>Frivilliga skogsavsättningar kommer att pekas ut i områden där de finns.</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p><i>skogar och urskogsartade skogar (rapport nr. 5334, 2004).</i> Rapporten är ett viktigt underlag för att uppfylla miljömålet <i>Levande skogar</i>, vilket innebär att ytterligare 900 000 ha produktiv skog i landet ska skyddas, förutom den skyddade skogsareal som fanns 2004. Inom planeringsprocessen för vindkraft är det därför viktigt att inte endast ta hänsyn till redan befintliga naturreservat och andra skyddade områden, utan även komma ihåg att det hela tiden pågår ett fortlöpande arbete med naturskydd på sidan om. Ett arbete som har haft stora svårigheter att hålla jämna steg med exploateringsintressen. Exploatering kontra naturvård. Olika motstridiga mål från politiker och myndigheter. Men vem tar ansvar för helhetssynen och balansen mellan olika intressen?</p> <p>Kommentarer till samrådsunderlaget</p> <p>Kapitlet ”Hållbar samhällsutveckling. På sidan 10, i sista stycket under rubriken Nationella och regionala miljömål, står följande: ... ”Miljömålen <i>Storslagen fjällmiljö</i> och <i>Ett rikare växt- och djurliv</i> kan påverkas negativt av vindkraftsetableringar”. Här saknas miljömålet <i>Levande skogar</i>, som också i hög grad kommer att påverkas negativt, då en stor andel av planerade vindparker berör känsliga skogsmiljöer i inlandet.</p> <p>Områdesbeskrivning – Vallträskhobben/Långsjöby Vallträskområdet och Långsjöbyområdet beskrivs tillsammans på sidan 92 (område nr 45-46) samt på översiktskartan på sidan 38-39.</p> <p>Följande förtydliganden föreslås: Långsjöby och Vallträsk bör presenteras som <u>två separata</u> områden, för även om områdena ligger relativt nära varandra, finns också skillnader i förutsättningar. Markägarförhållandena är olika, samt närhet till bebyggelse och antalet närboende som berörs. Två olika vindkraftsbolag har intressen i respektive område: Vattenfall i Långsjöby, och Vallträskhobbens Vind AB i Vallträsk. Naturen i de båda områdena har dock stora likheter. Berggrund, terrängformer och skogstyp är mycket likartade, starkt kuperad terräng med grandominerad olikåldrig naturskog omväxlande med myrmarker. Både Långvattsberget och Vallträskhobben utgör ”öar” av större sammanhängande skogsområden, i ett i övrigt hårt exploaterat landskap. Skogarna kring Långvattnet och Vallträskhobben har inte bara höga naturvärden, utan bär också spår av vår kulturhistoria.</p> <p>Intresse finns hos några markägare i Långsjöby att etablera vindkraftverk på byaskogen. En teoretisk siffra på upp till 50 (!) vindturbiner har nämnts om all potentiell mark tas i anspråk</p>	<p>Styrgruppen för vindkraft samt kommunens miljönämnder tar ansvar för vägningen mellan olika intressen. Värdet av vindkraft är av nationellt intresse. Vid tillståndspliktiga vindkraftverk tar länsstyrelsen ansvar för denna bedömning. Tillstånd från länsstyrelsen kan endast ges om kommunerna har tillstyrkt det.</p> <p>Kompletterar med att miljömålet <i>Levande skogar</i> kan beröras negativt av vindkraftetableringar. Det tas upp i den prövning (MKB) som görs i de föreslagna områdena.</p> <p>Styrgruppen vill hålla samman vindområdet i tilläggsplanen.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>och inga hänsyn tas till motstående intressen. Inga diskussioner har ännu förts om vilka områden i byn som kan vara lämpliga eller olämpliga med avseende på t ex natur- och kulturvärden som riskeras, påverkan på närmiljön mm. Allt har hittills varit fokuserat på ekonomiska frågor. Inga reservat eller naturvärdesinventeringar är i skrivande stund kända inom Långvattnets byaskog, förutom Skogsstyrelsens eventuella nyckelbiotoper. Trots detta finns stora naturvärden inom området att värna. I Storbergets sydbrant mitt i byn, har t ex fjällvråk och ibland även stenfalk häckat sedan urminnes tider. Och det är t ex väl dokumenterat att vindturbiner utgör en stor risk för rovfåglar enligt erfarenhet från befintliga vindparker. För många människor har även orörda bergstoppar med fria vyer i alla tider varit ovärderliga delar av livsmiljön. Om planerna på 50 vindkraftverk på Långvattnets byaskog och de planerade 20-30 st i Vallträskområdet realiserar, skulle ingreppen i vår hembygd bli oacceptabelt stora. Knappast någon orörd natur skulle då finnas kvar på 5-10 års sikt.</p> <p>Vallträsk / Vallträskhobben. På kartan (sidan 92) redovisas område 45-46 Vallträsk och Vallträskhobben. Det hela känns lite förvirrande och otydligt, särskilt då även Långsjöby nämns i samma del. Kartan redovisar Rönnbergsreservatet, men i övrigt endast en vindkarta där man kan urskilja ett större område som sträcker sig ner mot Långvattnetsberget, samt ett mindre kärnområde som sammanfaller ganska väl med det orörda skogsområdet kring Vallträskhobben. I texten beskrivs ”området kring Vallträskhobben” mycket riktigt som skyddsvärt, men områdets avgränsning är ganska diffus. För att undvika missförstånd bör därför områdets gränsdragning förtydligas och följa den gräns som redovisas i Naturvårdsverkets rapport, som nämns ovan. Vallträskhobben benämns där Gaskeluoktliden (objekt nr. 2484). (På den karta som skickats in tidigare av undertecknad, med förslag på en alternativ placering av en eventuell vindpark, finns det skyddsvärda området inritat med röd markering). Det vore bra om även de områden som lämpar sig för vindkraft kunde markeras tydligare på områdeskartan, d v s där konflikten med naturvärdena är mindre.</p> <p>I samma rapport från Naturvårdsverket redovisas även några andra skyddsvärda skogsområden i anslutning till Vallträsk: Luleluoktberget (nr. 3550), Njåmmelåive (nr. 4632) och Rönnberget syd (nr. 3262). Många av de i rapporten redovisade skyddsvärda objekten, torde sammanfalla med områden av intresse för vindkraft. Även om dessa områden ännu saknar skyddsstatus borde de ändå beaktas i vindkraftsplanen. Vallträskområdets karaktär av större vildmarksområde och dess framtida potential för naturturism bör än en gång understrykas. Från ekologisk synpunkt är det viktigaste målet att skydda kärnområdet från exploatering. Men skulle en vindpark byggas, om än <u>utanför</u> kärnområdet, skulle troligen områdets vildmarksprägel ändå gå förlorad och då även</p>	<p>Viktiga naturområden är tänkta att värnas i området. Byaskogen har inte behandlats i förslaget till tilläggsplan, enligt vindkarteringen är vindförhållanden otillräckliga i området. Vid eventuell ansökan behandlas området utefter de riktlinjer som kommunerna har tagit fram.</p> <p>Detta kommer att förtydligas i kartan för området.</p> <p>Det lämpliga området som vi avser för vindkraftetableringar sammanfaller med de vindområden som markerats i kartan. Detta kommer att bli tydligare i förslagsdelen.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>möjligheten att nyttja det för rekreation och framtida turism-satsningar. Det torde vara svårt att peka ut ett likvärdigt opåverkat område av den storleken nedanför fjällkedjan, och dessutom så nära Storumans tätort. Det potentiella värdet av ett sådant område kan aldrig uttryckas i enbart ekonomiska termer, och knappast heller mäta sig med storskaliga investeringar som t ex en vindpark skull innebära. Man kan bara hoppas att kommunens företrädare har viljan att bidra till att sådana unika områden säkras för framtiden.</p> <p>Slutligen några övergripande frågor att begrunda...</p> <p>Förutom skogsbruket, torde den planerade vindkraftsutbyggnaden i Sverige bli det största industriella exploateringsprojektet sedan vattenkraftsepoken. Därför anser jag det vara berättigat att ställa följande frågor: Vilka miljökonsekvenser skulle en etablering av 900 (eller fler?) vindkraftverk inom Sorsele och Storuman kunna få? Hur många mil vägar kommer totalt att behöva anläggas i tidigare obrutna områden, förutom det redan befintliga nätet av skogsbilvägar? Hur stor areal skog kommer totalt att avverkas för vägar, nya kraftledningar och fundament? Hur stort blir behovet av grus, sten betong? Var ska den råvaran hämtas? Hur stora arealer våtmarker kommer att påverkas negativt av nya vägnät? Hur stora arealer större obrutna områden kommer att fragmenteras av vägar och ledningsgator? Hur många områden kommer i framtiden att finnas kvar inom kommunens gränser där man kan uppleva tystnad, fria horisonter och orörd natur när man räknar samman den samlade påverkan från vindkraft, skogsbruk, gruvdrift, vägar och bebyggelse? Hur stora blir vindindustrins samlade utsläpp av CO2 från transporter och avverkad skog? Hur påverkas landskapsbilden och ljudmiljön för boende och besökande turister? Vem återställer markskador vid en framtida avveckling av en vindpark? Är det ens praktiskt och ekonomiskt möjligt att t ex återställa vägar och fundament i ett känsligt naturområde?</p> <p>De flesta större exploateringsprojekt har ofta en tendens att gå alltför snabbt och alldeles för lite tid avsätts för eftertanke och utvärdering av dess positiva och negativa konsekvenser i inledningsskedet. I normala fall bedöms miljökonsekvenserna endast för ett enskilt projekt åt gången och man missar därför helheten. Det vore därför intressant om man från kommunens sida, förutom att redovisa positiva konsekvenser av en vindkraftssatsning, även kunde försöka bedöma och redovisa de <u>samlade</u> miljökonsekvenserna av den förestående vindkraftsexploateringen inom kommunen. Först då skulle allmänheten kunna bilda sig en uppfattning om vad det verkligen kommer att innebära för oss och vår hembygd på längre sikt.</p>	<p>Noterat. Inför etablering av vindkraft görs en grundlig bedömning genom den MKB som oftast krävs i samband med exploatering. Enligt kommunens riktlinjer ska det finnas en avvecklingsplan och det ska avsättas resurser för återställande av mark.</p> <p>I kommunernas riktlinjer läggs till att en total miljöhänsyn ska tas vid etablering av vindkraftverk.</p> <p>Noterat.</p>
090826 dispens	Länsstyrelsen i Västerbottens län	Länsstyrelsen anser det vällovligt att två kommuner gemensamt arbetar fram en vindkraftplan. Det blir intressant att följa hur denna gemensamma planering kommer att	Noterat

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>påverka och vägleda exploatörer, andra myndigheter och inte minst kommunerna själva i framtiden.</p> <p>Lagstiftning för prövning av vindkraft Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen om att ny lagstiftning för prövning av vindkraft gäller från den 1 augusti 2009. Kraven på detaljplan och bygglov har tagits bort i de fall vindkraftverken tillståndsprövas. För att kommunerna, trots de föreslagna ändringarna, ska behålla ett inflytande över etableringen av vindkraft har en bestämmelse införts, som innebär att prövningsmyndigheten får ge tillstånd till en vindkraftsanläggning endast om kommunen har tillstyrkt det. Om kommunen har en aktuell bra förankrad översiktsplan för vindkraft bör det underlätta kommunens ställningstaganden i enskilda remisser väsentligt.</p> <p>Texten bör revideras med de lag- och förordningsförändringar som gäller från 1 augusti 2009. De nya planerings- och beslutsprocesserna vid etablering av vindkraft kan behöva beskrivas/illustreras närmare.</p> <p>Tilläggsplanens koppling till det regionala utvecklingsprogrammet Det regionala utvecklingsprogrammet (RUP) som antogs 2006 är "energi baserat på förnybara råvaror" ett prioriterat område. Där anges bl.a. att Västerbotten har goda förutsättningar att bidra till en trygg, kostnadseffektiv och hållbar energianvändning och energiförsörjning baserat på förnybara energikällor till exempel vind, vatten och biomassa." Vidare anges att "Fram till 2013 ska Västerbotten ha byggt ut vindkraften, effektiviserat vattenkraften och ökat användningen av förnybara energikällor till fordonsdrift". I RUP: en prioriteras också insatser som "Främjar ett miljödrivet företagande genom att aktivt uppmuntra och stimulera produkt- och marknadsutveckling baserat på sociala och tekniska innovationer som bidrar till en ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.". Detta innebär att utvecklingen av t.ex. ny innovativ design eller teknik för utvinning av vindkraftsenergi är prioriterat. Riktlinjerna/grundprinciperna på sidan 37 utgår från traditionell design och teknik. Öppning bör finnas för att pröva helt nya lösningar, vilka idag ännu befinner sig på utvecklingsstadiet som t ex Energytowers tornado-torn (http://www.energytower.se/).</p> <p>Planförslagets upplägg, innehåll och presentation Tilläggets språk är föredömligt lättläst och planförslaget har en mycket tilltalande layout. Tyvärr är det dock ofta svårt att särskilja kartornas olika raster. Särskilt kartan på sidan 21 är svårtydd, men även förslagskartorna.</p>	<p>Korrigeras.</p> <p>I texten angående Hållbar utveckling läggs information om RUP till.</p> <p>Även ny teknik och design ska främjas inom området. Kommunernas riktlinjer korrigeras.</p> <p>Kommer att tydliggöras i de kartor som presenteras i tilläggsplanen.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Kartan över vindvärden på sidan 12 bör bytas ut mot motsvarande från 2007, som bygger på Uppsala universitets helt färdiga beräkningar (bifogas). Den från 2006 var endast preliminär. Det bör av samma anledning anges från vilket år vindkartorna i förslagsdelen kommer.</p> <p>Områdenas avgränsning och lokalisering Det framgår inte helt tydligt hur de studerade områdena avgränsats och redovisas på förslagskartorna.</p> <p>På sidan 25 anges att grundurvalet skett utifrån Uppsala universitets vindkartering på 103 - 118 meters höjd och på sidan 13 anges att 7 m/s i årsmedelvind på 103 -118 meters höjd betraktas som goda vindförhållanden. Kartorna grundar sig dock på årsmedelvind på 71 m höjd med raster ned till 6 m/s, vilket i och för sig motsvarar ungefär samma område.</p> <p>Kommunens generella ställningstaganden till vindkraftsetableringar bör framgå tydligt och vara väl genomarbetade. Riktlinjerna på sidan 37 bör därför utvecklas och kompletteras för vindkraftsetableringar utanför de studerade områdena.</p> <p>Länsstyrelsen efterfrågar också en tydligare redogörelse för hur avgränsningar och avvägningar mot andra intressen gjorts inom de studerade områdena. Se under vårt resonemang om Miljöbalkens stopp, avvägnings och hänsynsregler. Kommunens ställningstaganden behöver tydligare motiveras.</p> <p>Det är i vissa fall också svårt att förstå utbredningen av det undersökta området och avgränsningarna i de fall sådana gjorts mot andra intressen i området. Det vore bra om olika avgränsningar gjordes tydligare på kartorna.</p> <p>Allmänna intressen Länsstyrelsen önskar en tydligare presentation av de lokala allmänna intressen, som kan påverkas av vindkraft. Redovisningen är mycket begränsad i avsnittet ”Andra allmänna intressen” i bakgrundsdelen. Vad som kan betraktas som allmänna intressen framgår av Plan- och bygglagens 2 kapitel 2 paragraf och miljöbalkens 3 och 4 kapitel.</p> <p>Det är viktigt att de idag kända riksintressena och andra allmänna intressen, som kommunen anser viktiga och kan påverkas av vindbruk tydligt presenteras i tillägget, då redovisningen i de kommunomfattande översiktsplanerna inte är aktuell. Detta gäller särskilt för Storumans kommun vars översiktsplan är från 1989.</p>	<p>Bedömningarna ska grundas på de senaste data som finns tillgängliga.</p> <p>Kommer att arbetas om delvis.</p> <p>Tydliggörs i tilläggsplanen. De områden som utretts sammanfaller i de flesta fall med de vindområden som överstiger 6,0 m/s på 71 m höjd. Detta kommer att tydliggöras i kartorna över varje utrett område.</p> <p>Noterat. Tydliggörs i kartorna.</p> <p>Allmänna intressen läggs till som rubrik.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>”Övrig skyddad natur” är en tvetydig rubrik då de områden som tas upp här inte har något formellt skydd. Områdena bör i översiktsplanen betraktas som viktiga regionala/lokala intressen.</p> <p>I yttrandet återkommer ämnesvisa kommentarer kring allmänna intressen.</p> <p>Riksintressen Den sammanfattande tabellen över riksintressen på sidan 23 behöver kompletteras och bearbetas något. För samtliga riksintressen gäller att de ska skyddas från påtaglig skada, d.v.s. detta gäller även för rennäring (MB 3:5) och Turism och friluftsliv (4:1, 2). Hänsynsregeln ”Så långt möjligt” gäller om det allmänna intresset inte har statusen av riksintresse.</p> <p>För fjärde kapitlets riksintressen gäller förutom den paragraf i vilken de pekas ut även kapitlets första paragraf.</p> <p>I text och tabell saknas riksintressen för kommunikationer (vägar) och för ämnen och material. I Storumans kommun finns tre områden av riksintresse för ämnen och mineral; Granlidknösen (flusspat), Stortjärnhobben (guld) och Svartliden (guld). Ingen av de förslagna lämpliga platserna för vindkraft berör direkt något av dessa. Vägarna E12, E45 och 1132 är riksintressanta vägar.</p> <p>(Även om det saknar betydelse för tillägget kan det nämnas att Vindelälven och Umeälven upp till Storuman även är av riksintresse för yrkesfiske)</p> <p>För försvarets riksintressen bör anges att de inte kan visas öppet på en karta, men att kommunen har kännedom om vissa områden. Försvarsmakten håller på att se över dessa ”samrådsområden”.</p> <p>Det är också lämpligt att under avsnittet infrastruktur eller nationell lagstiftning ange att försvaret alltid ska höras inför byggande av höga objekt, då de kan påverka tekniska system som radar och radiolänkar. Blanketter mm finns på försvarsmaktens webbplats http://www.mil.se/sv/Forsvarsmakten/Remisser/.</p> <p>Av områdesbeskrivningarna bör även framgå om området utgör riksintresse för vindbruk enligt Energimyndighetens anspråk.</p>	<p>Rubriken ändras till Regionala/lokala intressen.</p> <p>Korrigeras.</p> <p>Åtgärdas i text och tabell.</p> <p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p> <p>Korrigerat.</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p>De områden som finns med i Energimyndighetens beslut 2008 om riksintresseanspråk bygger för Västerbotten på länsstyrelsens redovisning av utredningsområden på land redovisad 2007, vilka enbart avgränsats genom GIS-analys. Den ”spretiga” avgränsningen kan därför bearbetas vidare. Det kan p.g.a. generalisering vid bildande av ytor finnas delar av områdena, där det blåser mindre än 6,5 m/s och år på 71 m höjd. Till skillnad från många andra län försökte vi i Västerbotten vid det tillfället så långt möjligt följa Energimyndighetens rekommendationer och inte göra avvägningar mot andra intressen. Obrutna fjäll, bebyggelsenära områden, områden enligt fågeldirektivet samt natur- och kulturresevat är exempel på områden som undantagits, då de inte kan anses möjliga för större vindkraftsetableringar.</p> <p>Hänsyns-, avvägnings- och stoppregler</p> <p>I slutet på 1: a stycket tredje kolumnen sidan 17 står ”Miljöbalken reglerar även hur konflikter mellan olika riksintressen ska hanteras”. Det vore värdefullt om frågan närmare utvecklades för förståelse av kommunens ställningstaganden i förslagsdelen.</p> <p>Såväl Miljöbalken (3 och 4 kap) som Plan- och bygglagen (2kap 1 och 2: a § §) innehåller hänsyns-, avvägnings- och stoppregler till hjälp för planeringen. Paragraferna hjälper också till att definiera vad ett allmänt intresse kan vara.</p> <p><i>Avvägningsregler</i> finns framför allt i 1 och 10 paragraferna i Miljöbalkens tredje kapitel och i Plan- och bygglagens 2 kapitel 1 paragraf.</p> <p>Notera bl.a. att det bara är de grundläggande riksintressena i 3: e kapitlet som kan vägas mot varandra och att ett riksintresse alltid väger tyngre än övriga allmänna intressen. Däremot ska vid konflikt alltid stor <i>hänsyn</i> tas till andra allmänna intressen även från riksintressets sida. Om däremot en vindkraftetablering påtagligt skadar ett riksintresse, som har pekats ut enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i fjärde kapitlet miljöbalken så gäller <i>stoppregler</i> även om vindkraften är av riksintresse i området. Stoppsreglernas rekvisit varierar också något inom 4: e kapitlet. För samtliga gäller kapitlets 1 § att områdenas natur- och kulturvärden inte påtagligt får skadas. Dessutom gäller det rekvisit som anges i den paragraf, där områdena pekas ut.</p> <p>Ovanstående har betydelse för inte minst etablering av vindbruk i fjällen. Inom de obrutna fjällen (MB 4:5) är sådan etablering inte tillåten. För ”övriga fjäll” gäller, förutom att områdenas natur- och kulturvärden inte påtagligt får skadas (MB 4:1), att turismen och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets intressen särskilt ska beaktas vid bedömningen av</p>	<p>Noterat.</p> <p>Utvecklas.</p> <p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>tillåtligheten av exploateringsföretag och andra ingrepp i miljön (MB 4:2).</p> <p>Inom de ”övriga fjällen” som utgör stora områden är det därför viktigt att översiktsplanen tydligt beskriver de natur – och kulturvärden och värden för turism och friluftsliv, som påtagligt kan skadas av en vindkraftsetablering.</p> <p>Likasa är det väsentligt att det framgår i vilken omfattning rennäringens eller något annat riksintresse kan skadas av vindbruk i områden som inte är av riksintresse för vindbruk.</p> <p>För att länsstyrelsen ska kunna bedöma om samtliga riksintressen tillgodosätts och prioriteringar dem emellan följt lagstiftningens intentioner måste planen vara tydlig</p> <p>Hälsa och säkerhet Tilläggsplanen kan förbättras när det gäller bedömningen av hälsa och säkerhet. Under rubriken tekniska förutsättningar beskrivs ljudpåverkan från vindkraftverk, vilket bör kunna utvecklas med hur människor uppfattar vindkraftverk. För de områden som redovisas bör även frågor om hälsa och säkerhet finnas med i avvägningen och tematiskt visualiseras. I områden för friluftsliv, där en låg bullernivå utgör en viktig kvalitet och naturliga ljud dominerar, bör ljudet inte heller överskrida 35 dBA. Det handlar om sådana friluftsområden, där inget påtagligt störande buller från till exempel fordonstrafik eller skjutbanor förekommer. Det bör framgå av kommunens översiktsplan, vilka områden som kommunen anser ska ha en låg ljudnivå. Om ljudet innehåller tydligt hörbara tonkomponenter (”rena toner”) bör värdet vara 5 dBA lägre. Värdet 35 dBA bör inte överskridas vid bostäder och värdet 30 dBA bör inte överskridas i områden med lågt bakgrundsljud. Det beror på att sådana toner upplevs mer störande än annat ljud. Ljud som innehåller rena toner är lättare att uppfatta även i kombination med annat ljud varför det inte så lätt maskeras av det naturliga vindbruset. Att moderna vindkraftverk innehåller rena toner är mycket ovanligt. På sidan 16 tas olycksrisker upp. Här anges att kommunerna ansvarar för att bedöma behovet av riskavstånd och om någon riskanalys behöver göras. När det gäller tillståndsärenden enligt miljöbalken ställer länsstyrelsen krav på att en riskanalys genomförs och redovisas i miljökonsekvensbeskrivningen.</p> <p>Försvar Delar av ett par områden som kommunen bedömt lämpliga för vindkraft berörs av försvarsintressen. Underlag för att undanta dessa delar levereras separat från försvarsmakten (Cecilia Häckner).</p>	<p>Kompletteras.</p> <p>Noterat.</p> <p>Kompletteras.</p> <p>Noterat.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Kulturmiljö I avsnittet Kulturvärden bör begreppet kulturmiljö justeras. I begreppet kulturmiljö innefattas bl.a. bebyggelsemiljöer, fornlämningsområden, kyrk- och begravningsplatser och odlingslandskap. Delar av detta är riksintresse för kulturminnesvård enligt miljöbalken.</p> <p>I tillägget pekas stora områden ut som lämpliga för vindkraft. När det gäller fornlämningar och fornlämningsområden vill länsstyrelsen understryka att kunskapen om fornlämningsförekomst utanför älvdalarna är mycket dåligt känd. De fornlämningsinventeringar, som gjorts har huvudsakligen följt vattendragen, vilket innebär att höjdlägen lämpliga för vindkraft endast är översiktligt inventerade eller inte alls. De områden som pekas ut som lämpliga för vindkraft kan därför senare visa sig olämpliga från ett fornlämningsperspektiv.</p> <p>De områden som delvis berör riksintresset för kulturmiljö bör inte ingå i kommunens planering som lämpliga lokaliseringsområden.</p> <p>I avsnittet Riksintressen tabell 1 bör det under Kulturminnesvård, omfattning kompletteras med <i>från olika tidsåldrar</i>, samiska visteplatser och lämningar, kapell och kyrkoplatsar samt älvlandskapet.</p> <p>Riksintressen för kulturmiljö bör tas med i redovisningen över berörda intressen (eller under övrig) även om riksintresset ligger utanför det avgränsade området, i det fall upplevelsen av den kulturhistoriska miljön kan påverkas av vindkraftsetableringen.</p> <p>Storskaliga vindkraftsanläggningar kan starkt påverka upplevelsen av många historiska miljöer genom sin dominans och industriella moderna karaktär. Tidlösheten i det historiska landskapet går lätt förlorat. Det bör därför även på sidan 37 i tabellen ”Utöver dessa grundprinciper gäller följande” redovisas att hänsyn ska tas till kulturmiljövärden.</p> <p>Det framgår inte av tillägget om och hur det tagits hänsyn till de miljöer som finns i Sorsele kommuns kulturmiljöprogram. För Storumans kommun som saknar kulturmiljöprogram bör det ändå framgå om och hur hänsyn har tagits de platser, där det finns utpekade kulturmiljövärden.</p> <p>Naturvård I de flesta fall har kommunerna på ett bra sätt gjort en avvägning och beskrivning av de</p>	<p>Justeras.</p> <p>Finns beskrivet under rubriken fornlämningar.</p> <p>Korrigeras.</p> <p>Okej.</p> <p>Korrigeras.</p> <p>Hänsyn har tagits till dessa intressen.</p> <p>Detta har kompletterats i texten.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>områden som har höga naturvärden. I dokumentet saknas dock information om ett flertal områden som har mycket höga naturvärden. Det är inte så konstigt, eftersom detta material inte ligger ute på länsstyrelsens GIS-data.</p> <p>Skog skyddas inte bara genom bildande av naturreservat. I länsstyrelsens och Naturvårdsverkets pågående skyddsarbete har samråd skett med skogsbolagen, främst Sveaskog. Som ett resultat av detta har Sveaskog åtagit sig att frivilligt undanta flera naturområden från skogsbruk, som ett alternativ till reservatsbildning. Sveaskog har också i samband med detta antagit riktlinjer, som säger att etablering av vindkraft inte är aktuellt inom sådana områden. Det finns även naturområden som Holmen skog avsatt frivilligt. Utöver dessa områden finns det naturområden, som länsstyrelsen prioriterat för reservatsskydd, men där skyddsarbetet ännu inte har påbörjats eller slutförts. Avsättningarna är av central betydelse för att vi ska nå det nationella miljömålet "levande skogar" och i nedanstående beskrivning pekas dessa områden ut. De områden, som i översiktsplanen redovisas som lämpliga för vindbruk bör avgränsas så att de större frivilliga avsättningarna samt områden, som kommer att bli naturreservat inte ingår.</p> <p>Planen riskerar annars att bli vilseledande eftersom storskaligt byggande av vägar och kraftledningar förtar de värden som områdena bevaras för. Det kan hända att det vid någon enskild prövning med speciell utformning kan finnas möjlighet att placera enstaka verka i kanten av något reservat eller frivillig avsättning. Länsstyrelsen kan tillhandahålla detaljerad information om exakt hur dessa avsättningar är avgränsade. Ta kontakt med Johan Lindberg 090-107186.</p> <p>Ornitologiska föreningar kan ge upplysningar om vilka områdena som berörs av viktiga flyttstråk, är viktiga för rovfåglar mm.</p> <p>Synpunkter på enskilda områden:</p> <p>Linjeberget (1) – Av beskrivningen bör det framgå att det söder om Linjeberget ligger ett långsträckt våtmarksområde som sträcker sig i riktning från nordväst till sydost. Området består av myrarna Stor-Laiomyran och Björnmyran vilka är utpekade i den nationella myrskyddsplanen. På norrbottenssidan finns Laisdalens fjällurskogsreservat. Det relativt begränsade område som pekas ut vid kanten av Linjeberget inom Sorsele kommun blir svårt att exploatera eftersom kraftledningar och vägar inte kan anläggas utan att värdena i naturområdena påverkas negativt. En exploatering kommer endast att vara möjlig om man finner en utformning som inte påverkar de naturskyddade områdena.</p>	<p>Däremot anser kommunen att prövning kan ske i områden där det finns frivilliga skogsavsättningar, för att vikta detta med nyttan med vindkraft, i synnerhet då området är riksintresse för vindkraft.</p> <p>Noterat.</p> <p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Jiltjaurberget (5) - En etablering på Jiltjaurberget påverkar inte Vindelfjällens naturreservat. Under övriga förutsättningar bör framgå att det inom området finns stora våtmarksområden med höga naturvärden, vilket ska beaktas vid en eventuell projektering. Våtmarkerna är av klass 2 enligt länsstyrelsens våtmarksinventering.</p> <p>Storliden (10) – I den nordvästra delen av området kring August-Matstjärnen och Eriksmyran finns ett naturområde med mycket höga naturvärden som frivilligt undantagits från skogsbruk. Sveaskog har åtagit sig att avsätta detta område i samråd med länsstyrelsen och naturvårdsverket.</p> <p>Gitåive (12) - delar av området har höga naturvärden, vilka man bör ta hänsyn till vid en eventuell exploatering.</p> <p>Abborrberget (13) – delar av området har höga naturvärden, vilka man bör ta hänsyn till vid en eventuell exploatering.</p> <p>Abmoberget (16) - delar av området har höga naturvärden, vilka man bör ta hänsyn till vid en eventuell exploatering.</p> <p>Verboberget (17) - Hela berget har mycket höga naturvärden. Den södra delen av berget har frivilligt undantagits från skogsbruk. Sveaskog har åtagit sig att avsätta detta område i samråd med länsstyrelsen och Naturvårdsverket.</p> <p>Även den norra delen har mycket höga naturvärden, men den delen är inte prioriterad för någon form av formellt skydd. Områdets naturvärden bör man ta hänsyn till vid eventuell exploatering.</p> <p>Granliden (18) – Inom Granlidenområdet finns fyra stycken områden som frivilligt undantagits från skogsbruk. Sveaskog har åtagit sig att avsätta dessa områden i samråd med länsstyrelsen och Naturvårdsverket.</p> <p>Storblaiken (20) – Inom Storblaikenområdet har en stor avvägning gjorts mellan rennäring, vindkraft och naturvård i samband med prövningen av Skellefteå kraft AB: s vindkraftsplaner. Vid sidan av Skellefteå krafts etableringsområde och området kring Blaiksjön ägs marken av Naturvårdsverket, med syfte att bilda naturreservat. Ytterligare</p>	<p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter.</p> <p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter.</p> <p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>vindkraftsutbyggnad på Stor- och Lillblaiken är av flera skäl olämpligt och kommer inte att vara möjlig inom det blivande naturreservatet. Det område som utpekats som lämpligt bör därför inte innefatta det blivande naturreservatet.</p> <p>Girjesliden (42) -. Under övriga förutsättningar bör framgå att det inom området finns stora våtmarksområden med höga naturvärden, vilket ska beaktas vid eventuell projektering. Våtmarkerna är av klass 2 enligt länsstyrelsens våtmarksinventering.</p> <p>Norra Gardfjället (43)- Det är bra att området avgränsats så att själva Gardfjället och Brattikens naturreservat utslutits. Dock är även själva platån och norra-nordöstra kanten av Brattiken en frivillig avsättning av fastighetsverket och enligt regeringens proposition om hållbart skydd av områden ska dessa skyddas som naturreservat.</p> <p>Den kvarvarande ytan runt masten är relativt liten och där ryms inte många vindkraftverk. Sett som en helhet kan det från landskapsbildsperspektiv vara bättre att lämna Gardfjällskomplexet i ett inledande skede och försöka optimera nyttjandet av andra områden, eftersom utbyggnadsmöjligheten blir så begränsad vad gäller antalet vindkraftverk.</p> <p>Vallträsk och Vallträskhobben (45-46) - I det utpekade området finns två stycken naturområden med mycket höga naturvärden som frivilligt undantagits från skogsbruk. Sveaskog har åtagit sig att avsätta dessa områden i samråd med länsstyrelsen och Naturvårdsverket.</p> <p>N. Stöttingfjället (50) - Här bör det tydligare (på kartan) framgå vilka avgränsningar som avses, eftersom stora delar av de bästa vindlägena ingår i de undantagna områdena Bubergets naturreservat och Jovans ekopark. Den östra delen har mycket höga naturvärden och delar av detta är frivilligt avsatt av Holmen skog.</p> <p>Ämnen och material I insamling av basfakta för anläggning av t.ex. vindkraftverk bör ingå uppgifter om områdets geologi och huruvida området är prospekteringsintressant, då detta kan påverka den slutgiltiga lokaliseringen.</p> <p>Generellt är stora delar av såväl Storumans som Sorsele kommuner prospekteringsintressanta. För vissa av de områden som föreslås som lämpliga för vindkraft pågår undersökningar med</p>	<p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter.</p> <p>Läggs till som punkt under övriga synpunkter. De motstående intressen som finns under övriga förutsättningar överväger nyttan med vindkraftsetablering i området. Norra Gardfjället anses olämpligt för vindkraft.</p> <p>Detta läggs till under övriga synpunkter och synliggörs i kartan för området. Däremot anser kommunen att prövning kan ske i områden där det finns frivilliga skogsavsättningar, för att vika detta med nyttan med vindkraft.</p> <p>Korrigeras i kartan.</p> <p>Noterat, läggs till i den löpande texten under rubriken Ämnen och mineral.</p>

Inkom	Talande	Synpunkt	Kommentar
		<p>avsikt att hitta brytvärda fyndigheter av något av de mineral som är koncessionsmineral enligt minerallagen. Tillstånd för sådana undersökningar är tidsbegränsade, de är till en början treåriga. Kartbilden över tillståndsområdena ändras därför snabbt. På Bergsstatens webbplats finns en karttjänst som ständigt ger en aktuell bild över vilka tillstånd som gäller, deras giltighetstid och deras innehavare.</p> <p>Geologiska förhållanden i övrigt Länsstyrelsen menar liksom SGU att en närmare beskrivning av de geologiska förhållandena inom området skulle tillföra planhandlingarna ett mervärde. Information om geologiska förutsättningar och värden är viktig för att kunna bedöma eventuella konsekvenser inom varje föreslaget etableringsområde. SGU redogör för vilken information som finns att tillgå, lyfter fram geologiska naturmiljöer, behovet av bättre geologisk kunskap inom samhällsplaneringen och vid upprättande av miljökonsekvensbeskrivningar mm. Se vidare deras yttrande.</p> <p>SGU kommenterar mer detaljerat om stora geologiska värden i anknytning till några av de utpekade i bilaga till sitt yttrande.</p> <p>Länsstyrelsen håller med SGU även om att dricksvattenintressen och grundvattnets del däri borde nämnas i planen. Stora anläggningsarbeten i form av vindkraftsparker, infrastruktur och elnät samt underhåll och reparation av dessa riskerar att påverka grundvattnet om inte tillräckliga skyddsåtgärder vidtas. Detaljerade kommentarer om grundvattentillgångar i anknytning till de utpekade områdena finns också i SGU: s bilaga.</p> <p>Flyg Transportstyrelsen uppmärksammar om att det utöver de höjdbegränsande ytorna i flygplatsernas närhet finns ytterligare ytor samt navigerings- och inflygningshjälpmedel som måste beaktas vid vindkraftsetableringar. Det är viktigt att de förhållanden som Transportstyrelsen framför beaktas. I tillägget kan gärna redogöras för hur hänsyn ska tas till luftfartens intressen.</p> <p>Vägar Vägverket påtalar vikten av att man redan i ett tidigt skede vill ha information om planerade vindkraftsanläggningar samt att dispensansökningar bör samordnas. De vill också att översiktsplanen uppmärksammar att ansökan måste ske till Vägverket för uppförande av nya in- och utfarter till allmänna vägar. Se närmare Vägverkets remissvar. Vägverket har en ambition att stödja samhällsnyttiga funktioner men har samtidigt en begränsad budget. De vill därför göra kommunerna uppmärksamma på att en diskussion av</p>	<p>Kompletteras under varje kommenterat område.</p> <p>Lägg till för varje område.</p> <p>Kompletterat.</p> <p>Läggs till i den löpande texten under rubriken infrastruktur samt info om närliggande vägar under varje område.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>kostnadsansvar vid omfattande vägåtgärder bör ske och att det förutsätts att exploitören också tar ett kostnadsansvar.</p> <p>Vid urval och bedömning av områden har hänsyn inte tagits till säkerhetsavstånd till vägar. Vid kommande lokaliseringsbeslut ska hänsyn till detta tas.</p> <p>Vägverket håller för närvarande på att ta fram riktlinjer för vindkraftsplanering i relation till det allmänna vägnätet. I projektet kommer frågor som t.ex. planering, lokalisering, transporter, dispenser, utfarter och enskilda vägar att behandlas. Den kommande handboken bör utgöra underlag för den kommande planeringen. Handboken har fokus på hur tillgängligheten till vindkraftsparkerna ska säkerställas på ett samhällsekonomiskt balanserat sätt.</p> <p>Vid etablering av vindkraftsverk ska även säkerhetsavstånd till befintliga kraftledningar beaktas.</p> <p>Elnät Svenska kraftnät har tagit fram ett vägledande dokument om anslutning av vindkraft till stamnätet. Dokumentet kan hämtas via Svenska kraftnäts webbplats (www.svk.se). Av dokumentet framgår bl.a. att vindkraftsanläggningar mindre än 100 MW inte bör anslutas till 220kV nätet och anläggningar mindre 300kv inte bör anslutas till 400kv nätet. Svenska kraftnät påminner också om gällande tekniska krav som omfattar alla vindkraftsverk och parker med kapacitet större än 1,5 MW. Dessa krav finns i föreskriften SvKFS 2005: 2 ”Affärsverket svenska kraftnäts föreskrifter och allmänna råd om driftsäker/teknisk utformning av produktionsanläggningar”.</p> <p>Radiosignaler Uppförande av vindkraftverk kan i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt speciellt gäller detta radiolänkförbindelser. Post och Telestyrelsen rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och radiolänkoperatörer som blir berörda av en vindkraftsetablering. Inför detta samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är. Radiolänkar är också ett viktigt allmänt intresse, vilket bör framgå av tillägget.</p> <p>Rennäring Även utanför de riksintressanta områdena finns områden som är betydelsefulla för rennäringen. Dessa berörs av MB 3:5 andra stycket. Planeringsunderlag utöver</p>	<p>Kompletteras i den löpande texten.</p> <p>Tas med i den löpande texten under rubriken infrastruktur samt under rubriken allmänna intressen</p> <p>Kompletteras.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>riksintressekartor bör därför användas vid planering av vindkraft. De planeringunderlag, som finns att tillgå är rennäringens markanvändningsredovisningar, som tas fram av Sametinget samt Renbruksplaner som samebyarna själva tar fram.</p> <p>Det saknas helt information om rennäringens skydd i Rennäringslagen och Rennäringsförordningen. Dessa påverkar också vindkraftsplaneringen.</p> <p>Det framgår inte hur samebyarna deltagit i framtagandet av planen. Det är viktigt att samebyarna har deltagit i processen. Etablering av vindkraftverk särskilt inom en samebys åretruntmarker och riksintresseområden måste föregås av en noggrann konsekvensutredning, där den samlade påverkan på samebyns rensköttsel vägs in. Därför kan det vara problematiskt att varje vindkraftsetablering prövas för sig och att hela ansvaret för att utreda konsekvenserna läggs på de enskilda vindkraftsbolagen. Denna plan är en bra början på ett övergripande planeringsverktyg.</p> <p>Det är viktigt att samebyarna ges möjlighet att påverka även vid lokalisering av små vindkraftverk och parker eftersom det inte sällan är tillfartsvägar och den mänskliga aktiviteten i samband med kraftverkens byggande och underhåll som kan påverka rennäringen negativt. Därför bör det på sidan 30 förtydligas huruvida samebyarna kommer att få yttra sig i samband med anmälan och bygglov av de verk som inte är tillståndspliktiga. För bästa resultat bör samebyarna och kommunerna komma överens om på vilket sätt anmälan och bygglov ska hanteras. Det bör framgå i planen hur det ska hanteras.</p> <p>Vindbruk på Stor- och Lillblaiken (område) bör begränsas till de delar som redan fått tillstånd. Området Gäutavardo, som inte är av riksintresse för vindkraft, ligger inom riksintresse för rennäring och det är därför mycket tveksamt om det är lämpligt med vindkraftsetablering i området. Det framgår inte på vilka grunder och utifrån vilket underlag som kommunens bedömning är gjord.</p> <p>För området 39-40, Stalofjället, överensstämmer inte kartan på sidan 38-39 med textbeskrivningen på sidan 86.</p> <p>För att avgöra om det är lämpligt att bygga vindkraftverk inom dessa områden måste en helhetsbedömning på samebyns rensköttsel först göras där den samlade påverkan på renskötseln av all infrastruktur inom samebyn vägs in. Ett sådant underlag måste tas fram i nära samarbete med berörda samebyar.</p>	<p>Kompletteras, synpunkten har även framkommit från Vapstens sameby.</p> <p>De flesta av samebyarna har deltagit i referensgrupperna, vi har även haft enskilda möten med representanter från samebyarna. Alla berörda samebyar har varit inbjudna att delta vid alla möten.</p> <p>Tydliggörs i texten på sid 30.</p> <p>Noterat.</p> <p>Gäutafjället anses olämpligt för vindkraft.</p> <p>Kompletteras i kartan.</p> <p>Noterat. Inför en etablering ska kontakt tas med berörd sameby.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>Informationen om konsekvenserna på rennäringen av vindkraft på sidan 24 kan utvecklas ytterligare. Särskilt viktigt är att lyfta fram att rennäringen kan påverkas på olika sätt av samma verksamhet; direkta effekter, undvikelseeffekter samt kumulativa/indirekta effekter.</p> <p>Exempel på direkta effekter är arealförluster och förlust av bete, barriäreffekter som påverkar renarnas rörelsemönster och därmed leder till ökade arbetsinsatser för renskötarna, barriäreffekter för renskötarna vid nyttjande av helikopter eller skoter samt säkerhetsrisker i närheten av verken.</p> <p>Exempel på undvikelseeffekter och kumulativa/indirekta effekter är att renar som undviker området istället leds till andra mindre önskvärda områden vilket kan leda till överbetning eller oönskade konfrontationer med andra verksamheter, t.ex. trafik eller skogsbruk. Minskad betesro kan vidare leda till sämre kondition och hälsa hos renarna.</p> <p>Det är också viktigt att det framgår att den mänskliga aktiviteten i anslutning till verken både under byggtid och drift, samt tillhörande infrastruktur som vägar och elledningar kan påverka renskötelsen.</p> <p>Stora delar av Storuman och Sorsele kommuner består av åretrunmarker för renskötsel. I dessa områden har renskötelsen ett särskilt företräde i lagstiftningen. Detta bör framgå av planen.</p> <p>Hemsidan www.ren2000.se som innehåller planeringunderlag avseende rennäringen är på väg att upphöra. Planeringsunderlag finns att ladda hem på www.sametinget.se under fliken Samhälle.</p> <p>Landskapsbild Vindkraftverkens utformning och närmare placering i landskapet berörs mycket kortfattat.</p> <p>Då påverkan på landskapsbilden är en av de viktigaste aspekterna vid etablering av vindkraftverk bör rekommendationerna för lokalisering och utformning av verken/parkerna med hänsyn till visuella påverkan utvecklas.</p> <p>Planen bör även ta upp de krav kommunen ställer på redovisning av landskapsbildspåverkan vid anmälan/tillstånd i form av fotomontage, synbarhetsredovisningar mm.</p> <p>Analys av landskapets karaktärsdrag, anläggningens synbarhet och dominans i landskapet, avvikelser från landskapets strukturer och färger samt visuella konkurrens med karaktäristiska</p>	<p>Kompletteras.</p> <p>Kompletteras i text.</p> <p>Fotomontage finns framtaget för varje område lämpligt för vindkraft, dessa har redovisats vid allmänna möten för att visualisera påverkan på landskapsbilden. Den exakta lokaliseringen av varje verk görs av exploitören men ska följa kommunens riktlinjer.</p>

<i>Inkom</i>	<i>Talande</i>	<i>Synpunkt</i>	<i>Kommentar</i>
		<p>former i landskapet, med kulturmiljöer och landmärken som kyrkor mm ger huvudsakligen objektiva bedömningsgrunder.</p> <p>Konsekvensbedömning och miljöbedömning Enligt 4kap 1 § i Plan och bygglagen ska översiktsplanens innebörd och konsekvenser kunna utläsas utan svårighet, d v s boende, näringsidkare m.fl. ska kunna förstå vad förslaget innebär för dem.</p> <p>Enligt länsstyrelsens bedömning fordras en miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap 11-18 § § då tillägget till översiktsplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.</p> <p>Viktiga frågor för miljöbedömningen är de konsekvenser vindbruket kan få för annan markanvändning och för bevarandebeståndet. Rennäring, turism, gruvnäring, skogsbruk och boende kan påverkas väsentligt. Konsekvenserna för turismen beror i hög grad på hur landskapsbilden påverkas men även av hur andra värden påverkas, som utgör grund för turismen. I de fall riksintressen berörs, även indirekt ska konsekvenserna beskrivas.</p> <p>Länsstyrelsen föreslår att konsekvensbedömningen som kortfattad och belyser förslaget konsekvenser för att nå en hållbar utveckling inom kommunerna d.v.s. utifrån samtliga hållbarhetsperspektiv (ekologisk ekonomisk och social hållbarhet). Bedömningarna kan göras från ett övergripande strukturellt helhetsperspektiv.</p>	<p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p> <p>Noterat.</p>